

Odločitev je padla Tito na državniškem obisku v Zvezni republiki Nemčiji

V nedeljo, dne 23. junija, so avstrijski volilci izvolili državnega predsednika. Dr. Rudolf Kirchschläger je dobil 2.392.151 glasov ali 51,7 %, njegov tekmelec dr. Alojz Lugger, kandidat ÖVP, pa je zbral 2.238.680 glasov ali 48,3 %. Za Kirchschlägerja je glasovalo 153.471 več Avstrijcev kot za Luggerja.

Dr. Rudolf Kirchschläger se je rodil 20. marca 1915 v Obermühlju v Zgornji Avstriji v delavski družini in leta 1940 na dunajski univerzi končal študij prava z doktoratom. Po končanem študiju je bil nekaj časa občinski tajnik, nato bančni uradnik in vojak. Po letu 1945 se je zaposlil na sodnijski kot državni tožilec in kot okrajni sodnik v Langenloisu in Dunaju. Leta 1954 je nastopil službo pravnega svetovalca v zunanjem ministrstvu in bil 1955 udeležen pri zaključnih pogajanjih o avstrijski državni pogodbi. Od leta 1963 do 1966 je bil generalni sekretar

v zunanjem ministrstvu, njegov šef je bil tedanji zunanji minister dr. Kreisky. Leta 1967/68 je bil dr. Kirchschläger avstrijski poslanik v Pragi. Leta 1970 ga je kancler Kreisky povabil, da prevzame zunanje ministrstvo. Kancler Kreisky ga je letos po smrti predsednika Franza Jonasa, predlagal najvišjemu zboru socialistične stranke za kandidata SPÖ za avstrijskega državnega predsednika. Volilci so ta predlog z večino glasov potrdili.

Dne 8. julija 1974 se sestanejo poslanci parlamenta in zveznega sveta in tam bo dr. Kirchschläger prisegel na avstrijsko ustavo in s tem postal državni predsednik za vse Avstrijce, katerim je na volilnih zborovanjih obljubljal več pravičnosti in upamo, da bo to obljubo izpolnil in jo uresničil tudi pri reševanju obveznosti, ki sledijo iz člena 7 državne pogodbe.

- Na povabilo zahodnonemškega predsednika Heinemanna je jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito s soprogo Jovanko in člani spremstva v ponedeljek prispel v Bonn na štiritidnevni uradni obisk. Posebno letalo, ki so ga od meje ZRN spremljala letala vojaškega letalstva ZRN kot častno spremstvo, je pristalo v ponedeljek dopoldne na letališču pri Bonnu. Ko je predsednik Tito stopil iz letala, ga je pozdravilo 21 častnih topovskih salv. Na letališču so pričakali jugoslovanskega državnega predsednika predsednik Gustav Heinemann s soprogo in vladnim zastopstvom.

Sprejema Tita sta se udeležila tudi jugoslovanski veleposlanik v Bonnu Budimir Lončar in veleposlanik Zvezne republike Nemčije v Beogradu Joachim Jänicke. Predsednika Tita in njegovo spremstvo so pozdravili ob prihodu tudi člani jugoslovanske kolonije v Bonnu.

Potem ko je godba zaigrala himni obeh držav, je predsednik Tito pregledal častni bataljon zahodnonemške vojske. Oba predsednika sta se nato odpeljala v kakih trideset kilometrov oddaljeni Bonn. Ulice mesta so bile v pozdrav jugoslovanskemu predsedniku okrašene z jugoslovanskimi zastavami.

Že takoj prvi dan popoldne so se začeli uradni pogovori med državama poglavarjema. To se je zgodilo med slavnostnim kosilom, ki ga je predsednik Heinemann

pridil visokemu gostu v čast. Še isto popoldne se je Tito sešel z nemškim kanclerjem Schmidtom ter se z njim pogovarjal skoraj uro. **Izmenjala sta misli o jugoslovansko-nemških odnosih in nadaljnjem sodelovanju, hkrati pa sta govorila tudi o aktualnih mednarodnih vprašanjih.**

Vzporedno s sestankom predsednika Tita z nemškim kanclerjem, so potekali pogovori podpredsednika jugoslovanske vlade in zveznega sekretarja v zunanjem ministrstvu Miloša Minića z nemškim zunanjim ministrom Genschermem.

Šlo je za širšo izmenjavo mnenj o nemško-jugoslovanskih odnosih in o mnogih aktualnih vprašanjih na mednarodnem področju, kakor tudi o sodelovanju Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije na mednarodnem področju.

To je prvi uradni obisk jugoslovanskega poglavarja v Zvezni republiki Nemčiji in izraz plodnih in razvitih medsebojnih odnosov. Medtem ko je lani Brandt v Beogradu potegnil črto pod preteklostjo (s Titom sta se sporazumela o „brionski formuli“), je tokrat jugoslovanski predsednik prišel na politične pogovore s kanclerjem Schmidtom in predsednikom Socialistične stranke Nemčije Brandtom o možnostih za uspešnejše sodelovanje med obema državama na vseh področjih.

Med štiritidvnim obiskom je predsednik Tito obiskal tudi Düsseldorf in Hamburg.

V Ohridu posvet o zaščiti manjšin

OHRID. — V sredo se je začel v Ohridu v Jugoslaviji seminar Organizacije združenih narodov o razvoju in zaščiti človekovih pravic narodnih, etničnih in drugih manjšin. Menijo, da bo seminar trajal do 8. julija. Naj na tem mestu zabeležimo, da se seminarja udeležujeta tudi dva naša rojaka, in sicer asistent graške univerze dr. Erik Prunč in dr. Gustl Malle.

Seminar prirejajo v skladu z določili resolucije glavne skupščine OZN o programu posvetovalnih služb o človekovih pravicah ter na podlagi sporazuma med tajništvom Združenih narodov in jugoslovansko vlado, podpisane 21. januarja letos. To je že drugi tak seminar, ki ga prirejajo v Jugoslaviji. Prvi je bil od 8. do 21. junija 1965 v Ljubljani, in sicer o temi „Večnarodna družba“.

Seminarja se udeležuje 32 držav: Avstrija, Avstralija, Brazilija, Bolgarija, Čad, Kitajska, Kolumbija, Kuba, Ciper, Ekvador, Egipt, Etiopija, Francija, Gana, Gvajana, Madžarska, Irak, Indija, Italija, Nigerija, Peru, Poljska, Singapur, Sudan, Švedska, Turčija, Sovjetska zveza, Velika Britanija, Združene države Amerike, Zaire, Sri Lanke, Zambija in seveda Jugoslavija.

Jugoslovanska delegacija je za seminar pripravila okoli deset poročil in jo vodi Dimče Belovski.

To mednarodno zborovanje v Ohridu ne bo pristojno za sprejemanje resolucij in podobnih dokumentov. Njegov poglobitveni cilj je omogočiti vladam, da bodo izmenjale mnenja, izkušnje in spoznanja o reševanju in poskusih reševanja vseh problemov narodnih, etničnih in drugih manjšin, po drugi strani pa omogočiti organizaciji OZN, da se bo širše seznanila s problemi na tem področju ter da jih bo lahko v prihodnje obravnavala na bolj objektivnih temeljih.

Od seminarja v Ohridu pričakujejo, da bo pripomogel k ponovni uveljavitvi mednarodnega prava, ki se nanaša na narodne, etnične in druge manjšine.

P. S.: Nekaj dni za tem seminarjem pa bo od 10. do 14. julija v Trstu mednarodna konferenca o narodnih skupnostih, s posebnim ozirom na Slovence v Italiji. (O tem vprašanju je naš list izčrpno seznanil naše bralce.)

Jugoslovanski veleposlanik obiskal koroške Slovence v Celovcu

CELOVEC. — V četrtek minulega tedna je jugoslovanski veleposlanik Vlahov, pred uradnim obiskom pri deželnem glavarju Leopoldu Wagnerju, obiskal koroške Slovence v Celovcu. V spremstvu jugoslovanskega generalnega konzula Bojana Lubeja je obiskal vodstvi Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij na Koroškem. Jugoslovanskega veleposlanika Vlahova so seznanili s položajem in problematiko slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Oporozili so ga na neizpolnjene obljube in pa na še nerešeno vprašanje člena 7 avstrijske državne pogodbe ter da hočejo koroške Slovence nemško-nacionalni krogi spet šteti.

Veleposlanik Vlahov je dejal, da Jugoslavija budno spremlja dogodke na Koroškem, ter da se bo zavzela, da bi Avstrija v celoti izpolnila svoje obveznosti, ki so zapisane v državni pogodbi.

Kdor molči, se napravi sokrivega!

Čuden letak Koroške brambovske zveze (Kärntner Abwehrkämpferbund — Ortsgruppe St. Kanzian) je prispel v začetku junija v roke mnogih Korošcev. Pošiljali so ga po pošti.

Izbrali so si slovenske osebnosti iz koroškega javnega življenja, ter jim položili v usta besede, ki jih le-ti nikdar niso povedali ali jim naprtili stvari, ki jih napadeni učitelji in duhovniki prav tako nikdar niso storili. Poleg vsega so hoteli ostati lažnivci v anonimnosti, kajti manjka običajni impresum, ki je predpisan za vsako tiskovino, to se pravi, da poleg neznanega tiskarja manjka tudi tista oseba, ki bi morala odgovarjati za vsebino.

Narodni svet koroških Slovencev je vložil zato pri državnem tožilcu v Celovcu ovadbo proti neznanim krivcem, ki ne kalijo sa-

mo miru na južnem Koroškem, marveč povsem načrtno širijo laži o vseh tistih Slovincih, ki so jim trn v peti.

Kot že omenjeno, so bili v letaku, ki je med drugim bil poslan na vsako gospodinjstvo v območju občin Škocijan in Djekše, napadeni predvsem duhovniki in učitelji, zato povsem upravičeno pričakujemo od cerkvene (celovškega škofa!) in šolske oblasti (predsednika deželnega šolskega sveta!), da se končno zastavijo za svoje podložnike, oz. nastavljenca. Niso namreč slovenski učitelji tisti, ki bi poskušali slovenizirati v šolah južne Koroške, marveč prav nasprotno funkcionarji in pripadniki tako imenovanih domovinskih društev se zaganjajo krčevito proti vsaki minuti slovenskega pouka v šolah. Primer, ki so ga navedli v letaku za Djekše, je dovolj zgovoren. Po dolgih letih zastrahovanja so se tudi v najsevernejši občini slovenske jezikovne meje opogumili nekateri občani, ki se pač upajo spregovoriti slovensko tudi na vasi in prijaviti otroka k slovenščini (kar je po merilih, ki so jih izdelali Združeni narodi v New Yorku, diskriminacija). Govoriti v tej zvezi o vzornem primeru za vso južno Koroško, ki jo menda hočemo posloveniti, pa ni nič drugega kot obračanje dejstev in zlobna laž. Slične stvari je uganjal tudi Feldner v svojem govoru v Dobri vasi, zato je domneva upravičena, da dejanski storilci tudi v našem primeru ne bodo daleč oddaljeni in prav zato ne bo težko za varnostne organe, da jih najdejo — seveda, če ne bodo iskali tako, kot to delajo v zadevi bombnega atentata na „Haus der Heimat“ v Miklavčevem.

VABILO na

Koncert graških študentov

Akademski moški zbor bo pod večjim vodstvom zborovodje Aleša Šusterja nastopil v nedeljo, dne 30. junija 1974, ob 20. uri v **HOTELU KOROTANU** v Sekiri.

Akademski moški zbor graških študentov bo na tem koncertu pel same lepe pesmi, tako da bodo prišli poslušalci zares na svoj račun ter da bodo odnesli s koncerta prijeten vtis lepega kulturnega pevskega užitka.

Vsi ljubitelji naše pesmi pristrčno vabljeni!

Dr. Aleš Lokar:

Slovenci v Italiji 1974

- Ljubljanska revija „Sodobnost“ je vprašala univ. prof. dr. Aleša Lokarja v Trstu, kaj meni o poglavitnih vprašanjih, spornih žariščih, ki bi jih bilo treba rešiti, da bi zagotovili dejansko narodnostno emancipacijo sicer „ustavno“ enakopravnim slovenskim sodržavljanom.

PRVO VPRAŠANJE:

Kako si konkretno zamišljate, da bi lahko nekateri daljnosežni predlogi, pobude (tu mislimo na znane zakonske osnutke za celostnejšo rešitev vprašanj slovenske narodne manjšine) tudi stvarno zaživeli z ustreznimi pravnimi normami in drugimi ukrepi, ki bi jih sprejeli rimski parlament, deželni svet Furlanije-Juljske krajine in drugi lokalni izvoljeni organi?

DRUGO VPRAŠANJE:

Kaj storiti in kako zares učinkovito delati, da bi vse slovenske sile (če to tako povprek označimo) od političnih, strokovnih in športnih, čim bolj plodno uskladile svoje napore in našle učinkovit skupen jezik v sedanji novi fazi boja za narodnostno emancipacijo in skladen razvoj?

TRETJE VPRAŠANJE:

Kaj pričakujete in kako boste sodelovali na mednarodni konferenci o narodnih skupnostih v Trstu, ki bo od 10. do 14. julija in na simpoziju Organizacije združenih narodov, ki bo še pred tržaško mednarodno konferenco v Ohridu v Jugoslaviji.

(Na ista tri vprašanja je zadnjič v našem listu odgovoril odvetnik dr. Drago Štoka, deželni svetovalec — izvoljen na listi Slovenske skupnosti v Trstu.)

ODGOVOR NA PRVO VPRAŠANJE:

Problemi, ki jih ima danes naša manjšina (pa tudi druge), so drugačni od tistih, ki so jih imele manjšine še pred leti.

Kakor kažejo najsodobnejše študije, na obstoj manjšine bistveno učinkuje modernizacija, ki je splošne narave v sodobnem svetu. Z besedo „modernizacija“ imamo navadno v mislih celo vrsto trendov, ki so med sabo povezani, čeprav niso povsem istovetni: industrijska preobrazba, koncentracija prebivalstva na urbanih področjih, oblike sodobne emigracije in migracije, deagrificacija, spremembe v strukturi dohodka; socialna emancipacija, ipd.

Zanimivo je, da je učinek modernizacije na obstoj manjšin in narodnostnih skupnosti po eni strani pozitiven, po drugi pa negativen. Modernizacija prav gotovo deluje na mnoge ljudske skupnosti kot osnovni dejavnik prebujanja. Ena izmed njenih posledic je v zahtevi, da se spremeni tip kulture: od ustne do pismene, vstric z racionalizacijo življenja. Pismenost pa zahteva kodifikacijo jezikov, ki so jih dotlej uporabljali le ustno. Takšna kodifikacija pa ne more mimo procesa zavedanja samega sebe v etničnem smislu, to se pravi, predvsem svoje drugačnosti nasproti komu drugemu, skratka procesa, ki ga Slovenci točno imenujemo narodnostno prebujanje.

Modernizacija torej prebujanje narode in narodnostne skupnosti.

Hkrati pa modernizacija deluje negativno nanje, to pa predvsem takrat, kadar je ta proces v rokah večinskega naroda. Vsi premiki, ki jih tedaj zahteva modernizacija, bodisi v prostoru (emigracija, dnevna migracija, ipd.), bodisi na področju socialnih slojev (socialna mobilnost, vzgon po socialni lestvici), bodisi v psihologiji posameznika in skupine (preusmeritev iz enega pojmovnega sveta v drugega, sprememba lestvice vrednot, ipd.) lahko precej pogubno vplivajo na posameznika kot člana določene „manjšinske“ skupnosti in torej prek njega tudi na to skupino kot celoto. Proces, ki tedaj nastane, imenujemo „asimilacija“.

Nekateri strokovnjaki se nagibajo k mnenju, da so spremembe in dinamika, ki jih zahteva zase modernizacija, verjetno edini resnični in spontani vzrok za asimilacijo.

Če želimo asimilacijo preprečiti, moramo ustvariti ustrežne možnosti: a) da opisanih premikov sploh ni; b) da potekajo v hoteno smer, to se pravi ne v asimilacijo, temveč v ohranitev narodnostne skupine na novi, sodobnejši ravni.

Zahtevati prvo, to se pravi (a), pomeni zahtevati zamrzitev modernizacije, to pa je skorajda nemogoče. Nekateri avtorji sicer trde, da se bo modernizacija morala ustaviti zaradi ekoloških razlogov, toda to je dvomljivo vprašanje, ki je, po mojem še povsem odprto, zato se vanj tu ne bi spuščal.

Zahtevati drugo, to se pravi (b), je sicer bolj realistično, je pa v bistvu precej težko s praktičnega vidika; potrebni so namreč velikanski napor, da bi dosegli možnosti, ki bi proces modernizacije usmerjali, tako da bi na kontaktnih površinah med večinskimi narodom in manjšinsko skupnostjo ne nastajala asimilacija. To se namreč pravi doseči možnosti, da premiki

— v prostoru
— na socialnem področju
— v psihologiji posameznika in skupine potekajo tako, da se pri tem posameznik ne asimilira.

Če hočemo to doseči, je bistveno, da vsaj nekateri vzvodi, ki sodijo v proces modernizacije, ki ga upravlja večina, preidejo iz rok večine v roke manjšine.

To je bistvo zahtev vseh manjšin nasproti večini (recimo južnotirolski paket) in to je bistvo tudi naših zamejskih zahtev nasproti rimskemu parlamentu, deželnemu svetu Furlanije-Juljske krajine in drugim lokalnim organom. To je bistvo našega zamejskega vprašanja. Za zdaj bi se omejili na ta izvajanja, ki nakazujejo bistvo problema, nadaljnji obravnavi pa bi prepustil detaljna vprašanja.

ODGOVOR NA DRUGO VPRAŠANJE:

Gornja izvajanja nam dajejo pravzaprav že tudi odgovor na drugo vprašanje: akcija

znotraj manjšinske skupnosti mora zajeti čim bolj učinkovito čim več pripadnikov skupnosti in jih mobilizirati na političnem, strokovnem, kulturnem in športnem področju, uskladiti mora njihovo delo, jih čim bolj voditi in nadzorovati v smeri večje učinkovitosti.

Le tako nastajajo tisti privlačnostni centri, ki lahko delujejo v nasprotni smeri glede na učinke in dinamiko modernizacije, ki jo vodi večinski narod.

Taki centri bi morali biti ekonomsko dovolj močni, da bi čim bolj odpravili prostorsko, socialno in psihološko privlačnost tujih centrov. Osnovno vprašanje je torej v gospodarski moči manjšinske skupnosti, ki naj bi se čim bolj okrepila.

- Ker pa manjšina nima po navadi zadostnih sil, da bi proti večinskimi sama postavila svoje centre, bi ji pri tem moral priskočiti na pomoč matični narod (kadar ga manjšina ima).

Kazalo pa bi razmisliti tudi o možnosti, da določeno delovanje podpre večinski narod oziroma ga manjšina razvije z njegovim sodelovanjem. Ni namreč vsako sodelovanje že tudi asimilacija. Manjšina mora ustvariti svoj avtonomni sektor življenja in delovanja, kjer je sama gospodar. Poleg tega pa so možne še oblike raznovrstnega povezovanja in sodelovanja, ki manjšino prej krepijo, kot da so ji nevarne. Na tem področju bi sodil, da je najbolj nevarna predvsem stihija: prepuščanje skupin in posameznikov samim sebi. Določeno urejeno in osmišljeno delovanje in sodelovanje pa ima lahko blagodejen učinek. Seveda tu ni moč dajati receptov. Razmisliti je potrebno od primera do primera: je dialektika, ki uničuje, je pa tudi taka, ki krepi.

ODGOVOR NA TRETJE VPRAŠANJE:

Sem član pripravljalnega odbora Mednarodne konference o manjšinah v Trstu, kjer se zanimam predvsem za socialna in gospodarska vprašanja. Prav rad bi tudi sodeloval na simpoziju v Ohridu.

Bonnska koalicija potrdila vzhodno politiko

BONN, VZHODNI BERLIN, PRAGA. — Zastopstvi Zvezne republike Nemčije v Vzhodnem Berlinu in Nemške demokratične republike v Bonnu, sta prevzela svoje delo, potem ko so voditelji misije minuli teden izročili vsak svoje poverilnice.

Bonnski državni tajnik Gnaus je v Vzhodnem Berlinu obšel častno četo varnostnega polka, ko so izzvenele himni obeh nemških držav. Vzhodnonemški državni predsednik Stoph je v nagovoru izrazil upanje, da se bodo odnosi med obema nemškima državama še bolj poglabili.

V Bonnu pa je zvezni predsednik Heinemann sprejel vodjo vzhodnonemškega zastopstva Kohla, ki je izročil predsedniku poverilnice. Tudi tukaj, kot zgoraj med Gnausom in Stophom, je prišlo do izmenjave mnenj.

Delavska konferenca OZN graja Moskvo

ŽENEVA. — Prvič v 55-letni zgodovini Mednarodne delavske organizacije (ILO), ki je te dni zasedala v Ženevi, se je zgodilo, da so Sovjetsko zvezo, ker ne upošteva konvencije Mednarodne delavske organizacije. Posebni odbor le-te je vpisal Sovjetsko zvezo v posebni spisek tistih držav, ki kršijo od njih podpisano konvencijo.

Povod za grajo je bil sovjetski zakon iz leta 1961, ki predvideva prisilno delo za osebe, ki se izogibajo „družbeno koristnega dela in vodijo antisocialno priskledniško življenje“. V konvenciji Mednarodne delavske

Potrjen tudi sporazum s Prago

V Bonnu so prav tako odobrili pogodbo o normalizaciji odnosov med Češkoslovaško in Zvezno republiko Nemčijo, in sicer proti glasovom krščanskih in socialnih demokratov (CDU/CSU). Za pogodbo je glasovalo 232 poslancev, proti pa 190. Sporazum je podpisal že prejšnji zvezni kancler Brandt 11. septembra leta 1973 v Pragi in velja kot „temeljni kamen“ bilateralnih pogodb z Vzhodom.

Šest Zahodnih Nemcev, ki so bili zaprti na Češkoslovaškem in pravnomočno obsojeni zaradi različnih prekrškov ter deloma obsedeli že dalj časa v zaporih, so te dni predčasno izpustili na svobodo in so že zapustili Češkoslovaško. V Pragi so izjavili, da pomenijo te izpustitve nemških državljanov kot „dejanje dobre volje“.

organizacije iz leta 1930 je namreč prisilno delo prepovedano. Sovjetska zveza pa je leta 1956 podpisala ta dogovor.

Komunistični delegati so označili poročilo imenovanega odbora kot zmotnega in tendencioznega. Sovjetski predstavnik je branil zakon za prisilno delo z besedami, češ da predstavlja „preprečevalne ukrepe proti kriminalnosti.“ Vendar je večina predstavnikov tretjega sveta soglašalo z zahodnimi kolegi, ki so se izrekli za grajo, ker ne gre, da bi imela Sovjetska zveza privilegije, samo zaradi tega, ker je velesila.

Maršal Georgij Žukov - umrl

V 78. letu starosti je v Moskvi umrl maršal Sovjetske zveze Georgij Žukov. Tako se je poslovil zadnji od številnih velikih sovjetskih vojskovodij iz druge svetovne vojne. Žukov je svojo veliko kariero kronal s sprejetjem kapitulacije fašistične Nemčije v Berlinu in je bil eden od zelo redkih ljudi v Sovjetski zvezi, ki so za zasluge za domovino dobili štirikrat red heroja; prvič pred vojno 1939. leta, potem leta 1944, naslednjič leta 1945 in končno 1956. Njegova knjiga spominov iz druge svetovne vojne, s katero

je skušal na temelju svojih izkušenj in doživljajev vzpostaviti določeno ravnatežje po kritikah Hruščeva zoper Stalina, je izzvala senzacijo v Sovjetski zvezi in je bila prevedena v številne svetovne jezike.

Sovjetski vojskovodja je začel vojaško kariero kot poročnik v carski Rusiji in je kmalu pristopil k boljševikom. Sodeloval je v dveh svetovnih vojnah in v sovjetski državljanski vojni. Vodil je vse, kar je možno: od čete do armade.

Neizpolnjene obljube — in kaj naprej?

Ne skrb za Slovence, temveč skrb za enotnost dežele in da bi po poraznem ohromljenju monarhije še rešili, kar se še rešiti da, je narekovala našim sodeželanom na predplebiscitnem zborovanju na Gosposvetskem polju svečana obljuba, da bodo za vse čase dali in varovali Slovence vse narodne pravice, ki naj jamčijo Slovincem nemoten razvoj in narodno rast. Ni dvoma, da so v stiski, morada iskreno (za javnost s prikritim pridržkom) hoteli izpolniti to, kar so obljubili. Po plebiscitu, za Slovence ponesrečenem plebiscitu, je bila njih domovinska zvestoba tako goreča, da so pozabili, da so nekoč dali Slovincem svečano obljubo. Tedaj bi lahko to storili. Tisti čas so oni sami cenili državo toliko, kot kos krpe, katero odtrgaš od stare obleke.

Ko se je v letih nad izdajalci, ki so hoteli deliti deželo, ogorčenje poleglo in je bila vsa nemška skrb in hrepenenje osredotočeno na združitev z veliko Nemčijo, so pozabili, da so še tudi Slovinci v deželi, na katere jih veže prav tako pozabljena obljuba. Da bi pa poravnali svoj dolg Slovincem, tega niso hoteli, pa tudi časa ni bilo več.

Ko se je izpolnila želja po združitvi z Nemčijo, so z združenimi močmi, polni vojaškega poguma, začeli vojno. Pa so v začetku zmagovali, da je celemu svetu sapo jemalo. Tedaj so se spomnili tudi Slovencev in svojega dolga. Rešiti je bilo treba to vprašanje temeljito in za vselej. Preseliti so jih hoteli nekam za Črno morje. Pa niso mogli, ker so njih zmage zašle v Krivi rog (glej zemljevid: Krivoj Rog v Ukrajini). Tam pa je bila tema in niso našli izhoda. Slovenci so se oddahnili.

Potem je prišla avstrijska državna pogodba leta 1955: s to je bil predplebiscitni dolg uničen in črtan, a navalila se jim je na rame druga dolžnost. Ker pa Slovenci le niso dali miru, spet in spet so dregali v zadnji del, pa so rekli tisti, ki vodijo državo: dajmo jim oglodano kost. Hoteli so postaviti nekaj kažipotov, pa niso mogli, kajti kar je eden podnevi naredil, je drugi ponoči razdril. Potem so rekli drug drugemu: „Hotel sem, pa nisem mogel, zdaj pa ti poskusi.“ Drugi je rekel: „Hočem, prav rad, a ugotoviti je treba, kje so, in prešteti, koliko jih je. Ker če bi ne našli, kje so, ali če bi jih našli premalo, se moram kot gospodarstvenik in podjetnik držati racionalnega ali smotrnega gospodarstva. Tedaj bi se ne splačalo, in če se ne splača, tedaj ne morem tvegati, če pa ukrenem nekaj, kar se ne splača, tedaj sam sebi škodujem.“

Potem so sklicali neki odbor za stik s Slovenci, tako imenovani „Kontaktni komite“. Čudno je le, da iščejo stike šele sedaj, čeprav živimo skupaj v deželi že nad tisoč let.

Pred stoletji so že Slovenci prišli v stik s Turki, bila je to velika nesreča. Krištof Kolumb je prebrodil Ocean, pa je prišel v stik z rjavci, ki so že prej bili tam. Za tiste rjavce ali rdečkožce je bil ta stik poguben, za belce pa velika sramota. Pregnali so jih v puste kraje, belci sami pa so zasedli deželo. Ti pregnani reveži, še imena nimajo, lahko jih imenuješ vindišarje ali čuše ali kakorkoli drugače Amerikance.

Zdaj iščejo s Slovenci stik, kaj pa, če bi s tem igračkanjem povzročili kratek stik? Zopet bo tema, kakor je bila nekoč. Rekli bodo: „Saj smo hoteli, pa nismo mogli, ti Slovenci so krivi.“

Pred plebiscitom so za javnost s prikritim pridržkom (glej zgoraj) imeli načrt: Trideset let imamo časa, da naredimo deželo nemško. Minulo je že petdeset let, Slovenci smo še v svoji deželi, ki nam jo nestrpnosti osporavajo. Žal nam je le za toliko otrok našega rodu, ki so zavrgli slovenstvo, najdražje, kar smo podedovali od svojih prednikov. Za slovenstvo so izgubljeni, nemštvu pa so samo v pogubno breme in v sramoto.

A upanje nas drži in zdržali bomo; naše vprašanje se ne bo rešilo ne v Celovcu in ne na Dunaju, rešilo se bo v sklepu drugih podobnih primerov. Takih je mnogo na svetu. Nekoč bo prišel čas, ko bi radi izpolnili svoj dolg do tega rodu v državi. Obljube, ki so bile le podedovana miselnost minule dobe, da se Slovenci izrujejo iz tega napotja, a ne bodo mogli več, ker jih bo čas prehitel. P. M.

Glasbenik Anton Jobst — 80-letnik

Letos praznuje v Žireh v Sloveniji osemdesetletnico svojega plodnega življenja skladatelj in organist prof. Anton Jobst. Ob tej priložnosti so domačini jubilarantu pripravili več svečanosti na cerkvenem in kulturnem področju.

Prof. Anton Jobst je bil rojen 12. septembra 1894 na Brdu pri Šmohorju v Ziljski dolini. Glasbeno se je izšolal na ljubljanski orglarski šoli, ki jo je z odličnim uspehom končal leta 1912. Odslej slušuje ves čas kot organist in zborovodja v Žireh. Zložil je večje število nabožnih in posvetnih skladb za razne zборе s spremljavo klavirja, orgel ali brez, in sicer:

1. Tri slovenske maše za mešani zbor in orgle in več posameznih delov slovenske maše.

2. Več izdaj božičnih, velikonočnih, postnih, darovanjskih in evharističnih pesmi.

3. Zbirko Marijinih pesmi, svetniških in drugih skladb.

4. Skladbe za orgle.

5. Spevoigro „Čevljar — zdravnik“.

6. Vaški ples za orkester na pihala.

7. Valček „Maj“ za mešani zbor in klavir.

8. Razne skladbe za plesni kvintet.

9. Razne priložnostne pesmi, nagrobnice ipd., ter

10. Nekaj skladb, ki so še v rokopisu.

Te skladbe so izšle v Cerkvenem glasbeniku, Pevcu, Zborih, Naših zborih, Grlici, Delavskih akordih, Novi muziki, Mohorjevi pesmarici II, v raznih pesmaricah in deloma tudi v samozaložbi. Petnajst orgelskih preludijev je založilo Dru-

štvo slovenskih skladateljev, od katerih jih je več ponatisnila tudi italijanska založba Carrara v Bergamu.

Jobstov glasbeni vzgojitelj je bil ravnatelj orglarske šole, skladatelj Stanko Premrl, ki ga je seznanil z novejšo glasbeno smerjo. Seznanil se je tudi s skladateljem Slavkom Ostercom, s katerim ga je družilo iskreno prijateljstvo. Njegovo cerkveno in posvetno glasbo odlikuje neka izbrana gibčnost, ki je melodiозна, pevna in občuteno topla in domača.

Anton Jobst se je udeleževal tudi kot organizator, pevovodja in dirigent. Vzgojil je sedem pevskih zborov, bil učitelj glasbe na gimnaziji, osnovni in glasbeni šoli, vodil šolski harmonikarski orkester, salonski orkester nekdanjega Sokola in orkester na pihala tovarne Alpina v Žireh. Ob različnih jubilejih je bil deležen vobčega priznanja in odlikovanj. Jugoslovanski predsednik Tito mu je podelil red zasluge za narod s srebrno zvezdo; republiška zveza kulturno prosvetnih organizacij zlato Gallusovo značko in lovorjev venec z dragoceno sliko, a skupščina občine Škofja Loka veliko plaketo. Jobst je dobil tudi priznanje občine Logatec, osnovne šole v Žireh in tovarne Alpina. Poleg tega je bil deležen mnogih prigodnih pohval kot organizator, pevovodja in dirigent.

Glasbenik Anton Jobst je bil upokojen leta 1949, a se še honorarno udeležuje kot zborovodja moškega in ženskega zbora tovarne Alpina, opravlja organistovsko službo in vodi šestdesetčlanski cerkveni zbor v Žireh.

(Koroški Fužinar)

Večer slovenske koroške literature na Dunaju

Na povabilo združenja KLUB KRITISCHE LITERATUR so se v sredo, 12. junija 1974, predstavili na Dunaju štirje slovenski pesniki in pisatelji iz avstrijske Koroške. Gustav Januš je prebral nekaj tipičnih, izrazito poantiranih miselnih pesmi (Brez kategorij, Metulj). Valentin Polanšek je s pristnim patosom in svojim zgoščenim glasom prepričljivo podal vrsto angažiranih pesmi (Baskovka — Die Baskenmütze). Florijan Lipuš je prebral satirično prozo „Blaž Smule“, Janka Messnerja (ki je bil zadržan) pa je zastopal njegov sin, študent medicine, z dramskim tekstom „Pogovor v maternici koroške Slovenke“ in z grotesko o Buteljnih in njihovih nosovih.

Izbira proznih besedil ni pokazala vse tematske in oblikovne širine, ki jo zmore sodobna slovenska koroška proza. Pogrešali

smo kak smotno izbran odlomek iz Lipuševega romana „Zmote dijaka Tjaža“! Medtem ko je Messnerjeva (slušno dobro predstavljena) nemška verzija Pogovora estetsko popolnoma enakovredna izvirniku (tu pa tam je gostobesednost, se zdi, že na meji dopustnega), je močno na besednih igrah in frazeologiji sloneča groteska o Buteljnih komaj prevedljiva (npr. glavna poanta: nos — ponosen).

Potreben bi bil na začetku kratek uvod v slovensko koroško literaturo in oris duhovno kulturnega ozadja (vključno kontaktov na obe strani). Želeli bi tudi malo več komunikativnosti pri odgovorih na razna vprašanja, ki so se pojavila na večeru. Kljub nekaterim omenjenim pomanjkljivostim je potekal večer uspešno, tudi udeležba je bila kar zadovoljiva. P. Z. — KM

V Ljubljani odprli mednarodne poletne kulturne prireditve

V nedeljo, 23. junija, so se v Ljubljani začele 22. mednarodne poletne prireditve, kamor je vključen tudi šesti baletni bienale. Tako imenovani ljubljanski Festival se je začel s tradicionalnimi fanfarami; na prvi predstavi pa je nastopil balet ljubljanske Opere s tremi deli: **Gordon:** Razuzdančeva usoda, **Janaček:** Taras Buljba in **Musorgski:** Noč na Golem brdu. Od jugoslovanskih baletnih ansamblov bodo v Križankah nastopili še Novosaščani, Skopjanci in Zagrebčani (dve komorni skupini).

Svetovno baletno zastopstvo bodo opravili umetniki iz Düsseldorfa in Duisburga, Londona, Perma, Havane in Koebenhavna. V ta okvir gre vsekakor šteti novost letošnjega bienala, to je tridnevni simpozij baletnih ansamblov Jugoslavije, ki ga je omogočila Kulturna skupnost Slovenije in na katerem bodo na temo „aktualni problemi baletnega ustvarjanja v Jugoslaviji“ govorili znani strokovnjaki. Dom sovjetske kulture v Beogradu pa je omogočil predvajanje več baletnih filmov.

Seveda se bo do konca avgusta zvrstilo še več drugih prireditev. Tradicijo dobrih folklornih gostovanj bo organizator skušal

ohraniti z Donskimi kozaki, originalno špansko skupino José de la Vega in domačima skupinama Ladom in Kolom.

V skupino atraktivnih prireditev je treba najbrž uvrstiti večera pantomime — švicarski trio „Maškarada“ in ameriškega gosta Adama Dariusa, večno priljubljeni in razprodani The Golden Gate Quartet, ponovitev zagrebškega musicala Jalta, Jalta in seveda vrsto komornih koncertov, ki jih bodo izvajali domači in tuji umetniki.

Sporod navaja, da bo poleti na znanih prizoriščih na prostem in v dvoranah 35 umetniških večerov z devetimi ponovitvami in z okrog 1700 nastopajočimi iz 11 držav.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na

LIKOVNO RAZSTAVO

v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku. — Otvoritev bo v soboto, 29. junija, ob 9. uri, in bo odprta do 1. julija 1974.

Razstavljajo: Franc Hanin, pd. Lipej v Cirkovčah; Ernst Arbeitstein, Pliberk; Valentin Mišic, pd. Zilan v Črgovičah.

Pri otvoritvi bo sodeloval vokalni kvintet s Prevalj.

K številni udeležbi vabi

društveni odbor

Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ v Škocijanu vas in vaše goste prav pri srčno vabi na

VEČER KOROŠKE PESMI

ki bo v četrtek, 4. julija, ob 20.30 pri Rutarju v Klopincu.

Nastopila bosta pevska zbor „Radiški fantje“ SPD Radiše in društveni pevski zbor. Prisrčno vabi društveni odbor.

HOTEL KOROTAN

vabi vse rojake in turiste iz okolice Vrbskega jezera na

KONCERT

akademskega moškega zbora „Graških študentov“ pod vodstvom A. Schusterja, ki bo v nedeljo, 30. junija, ob 20. uri v hotelu Korotanu v Sekiri.

Na željo mnogih domačih gostov hotela Korotana smo sestavili mali jedilnik s ceninimi poljudnimi jedmi, tako da si lahko vsak privoščiti kosilo ali večerjo v hotelu Korotanu.

Vašega obiska se veselili

uprava hotela Korotana

Svetoletno romanje v Lurd

od nedelje, 1. septembra, opoldne, do sobote, 7. septembra 1974

Med potjo se ustavimo v Padovi (sv. Anton in blaženi Leopold), v Turinu (Marija Pomočnica, hiša božje previdnosti), v Nici (prenočišče) in v Lurdu (2 dni in pol).

Cena: 2700.— šil. Cena je zato tako nizka, ker računamo v svetem letu z dobro udeležbo.

Termin je zelo ugoden, ker so še počitnice!

Prijave sprejema Dušnopastirski urad do 30. julija. Prijava je šele veljavna, ako se vplača tudi vsota 700.— šil. Ostala vsota se plača pred odhodom.

Prireditelj: Kat. dom prosvete v Tinjah in organizator: Dušnopastirski urad.

Duhovni vodja: č. g. Anton Cvetko. — Vozi: Avtopodjetje Sienčnik.

Ameriški Slovenci so ponosni na svojo narodno dediščino in na svoj doprinos Ameriki

(1. nadaljevanje)

Ameriški Slovenci so ponosni na svoje rojake, ki so se visoko povzpeli v ameriški politiki, med njimi zlasti na bivšega clevelandskega župana, petkratnega guvernerja države Ohio in zveznega senatorja Franka Lauscheta (Lovšeta); na vrhovnega komisarja ameriške civilne službe Ludvika Andolška, ki ima pod sabo nad dva milijona in pol ameriških zveznih uslužbenecov; na svoje kongresnike Johna Blatinika, Jožeta Skubitza in Filipa Ruppeta; in na dolgo vrsto županov, sodnikov, visokih uradnikov in zakonodajavcev, pa tudi takih 40 občinskih svetovalcev samo na področju Clevelanda in okolice, ki so doslej sledili Johnu Mehelichu, ki je bil leta 1926 kot prvi Slovenec izvoljen v clevelandski mestni svet.

Ameriški Slovenci so upravičeno ponosni na svoje slavne arhitekto, med njimi zlasti na Johna Jagra, ki je gradil palače v Avstriji, na Kitajskem in v Minnesoti; na Aleksandra Papesha, vodilnega arhitekta stadionov, ki je zgradil tudi Robert Kennedyjev stadion v Washingtonu, stadion Kenntske univerze in glavni stadion v prestolnici države Puerto Rico. Ponosni so na Rudolfa Grosla, vodil-

nega arhitekta veleblagovnic, trgovskih palač in gledališč v državi Ohio; na rojaka Aldo Košuto (Cossutta), soprejemnika najvišje ameriške arhitektske nagrade za leto 1968 in graditelja največjih arhitektskih stvaritev, kot L'Enfant Plaza v Washingtonu, Christian Science Center v Bostonu, Earth Science Center na slovitih Massachusetts Institute of Technology, močno hotel Denver Hilton v Denverju, Colorado, itd.; in ponosni so na taka vodilna gradbena podjetja v Clevelandu kot Kappel, Demshar, Brzun, Zelko, Lunka, Germ, Strumbly Ule, Culkar in druga.

Kdo bi ne bil ponosen na učenjake in znanstvenike kot so npr. John Šešek-Nielsen, dekan metalurške fakultete na newyorški univerzi, izumitelj, avtor, urednik in voditelj prve skupine ameriških znanstvenikov, ki je pod okriljem ameriškega zunanjega ministrstva obiskala Sovjetsko zvezo? Ali na dr. Jožefa Kofolta, ki je bil dvajset let dekan oddelka za kemično inženirstvo na največji ohijski univerzi v Columbusu, kjer je vzgojil vrsto poznejših vodnikov ameriške industrije?

In kdo bi ne bil ponosen na slov. rektorje

in kanclerje v Ameriki in Evropi in na slovenske dekane in ravnatelje na tako slovitih univerzah kot so Harvard, Massachusetts Institute of Technology, New York, Ohio State, Loyola, Wyoming, Florida, Kent State, Georgia, Triangle Research Institute, itd.?

Slovenci smejo biti upravičeno ponosni na svoj doprinos ameriškem letalstvu in vesoljskemu programu — ponosni na take velike moze kot Maks Stupar iz Metlike, ki je leta 1909 ustanovil Stupar Aero Works kot eno prvih tovarn letal v Ameriki in na svetu in je kot visok upravnik, strokovnjak in svetovalec pomagal spraviti na noge še vrsto drugih danes najslavnejših ameriških tovarn letal. Ponosni so na letalskega polkovnika Viljama Horvata iz Slovenskih goric, ki je postal ustanovitelj in glavni urednik žurnala Ameriške zgodovinske družbe za ameriško letalstvo in na skromnega slovenskega inženirja Adrijana Kisovca, izumitelja »convertiplane-rotafix« letal, pa tudi na Dona Schnellerja, čigar predniki so prišli v Ameriko iz Bele Krajine, ki je predsednik letalske družbe Wright Air Lines, in na Edmunda Turka, bivšega predsednika clevelandskega mestnega sveta in sedanjega šefa PUCO za državo Ohio, ki je podpredsednik ameriških letalskih tekem, Cleveland National Air Races.

Če pa se ozremo na področje vesoljskih programov, s ponosom opazimo, da so se celo največji današnji mojstri kot dr. Wern-

her von Braun učili od Slovencev, saj slednji v svoji zgodovini vesoljskih raket in poletov (1969) navaja slovenskega znanstvenika Hermana Potočnika-Noordunga kot avtorja ene izmed prvih dveh znanstvenih knjig o vesoljskih poletih, kar so tuji avtorji še podrobneje opisali in potrdili v dopisovanju s Slovenskim inštitutom v Ameriki. Slovenski Amerikanci tudi proizvajajo astro gumo in hladilne naprave za vesoljske rakete. Trideset milijonsko inženirsko podjetje NESCO, ki mu predseduje Slovenec Robert Tomsich, je ponovno pomagalo rešiti zapletene probleme pri izdelavi ameriških vesoljskih raket, kjer so se odlikovali tudi slovenski šefi in višji znanstveniki ameriške vesoljske družbe NASA.

Naj naši Ameriški Slovenci, ki so jih razni prenapeteži tako radi zmerjali z neumnimi »Polaki«, s ponosom pokažejo na svoje slovenske izume, med njimi na naprave za odkrivanje podmornic in za tehtanje letal med poletom, na girokopične naprave in na Zihelove »press-o-jet« instrumente, ki jih uporabljajo za masovno cepljenje po vseh celinah sveta, na Žugljeve cycloindex in knjigovezne stroje in na Trentlove pomivalnike, ki jih uporabljajo gospodinjice po vsej Ameriki, pa tudi na več kot sto patentov izumov, katerih kopije se je doslej posrečilo zbrati Slovenskemu inštitutu zgolj za področje slovenskega Clevelanda in okolice!

(Dalje prihodnjič)

Ob robu povedano:

S SVOJIMI OTROKI NE BOM SPREGOVORIL SLOVENSKE BESEDE!

S prijateljem sva se hotela peljati na mladinski dan, ki je bil na Hemi pri Globošnici. Iz Celovca bi se z avtobusom pripeljala tja. Toda odločila sva se za avto-stop, ker je istega dne bila naznanjena javna demonstracija KHD-a v Dobrli vasi. Ob takšnih prilikah je cesta iz Celovca seveda polna avtomobilov. Čakala sva približno petnajst minut, dokler nas ni nekdo povabil v svoj voz. Seveda se prav nič nisva čudila, ko sva zagledala za volanom moža v „Kärntneranzugu“. Vprašal nas je, če nisva študenta Slovenske gimnazije kajti če bi bila resnično študenta slovenske gimnazije (in to sva še vedno), bi nas nikdar ne vzel v svoj voz. Potolažila sva ga ter mu dejala, da sva študenta druge državne gimnazije v Celovcu (2. BG). Bil je pomirjen, čeprav je bila v njem tajna slutnja, da ima le opravka s Slovenci.

Peljali smo se torej v Dobro vas. Videlo se mu je, da je olajšan, ko je nama posredoval novico, da nameravajo Slovenci „slovenizirati“ vso Koroško. Kljub tej neumnosti sva mirno prisluhnila njegovemu besedičenju. Na vprašanje, zakaj je bil škofijski ordinarijat proti maši (maša bi bila točka v okviru demonstracije) je mož odgovoril: „Kaj naj ukrene škofijski ordinarijat? Saj vendar vsi vemo, da so vsi duhovniki na južnem Koroškem Slovenci ali pa vsaj z njimi simpatizirajo. Zaradi tega je težko najti duhovnika, ki bi imel nemško mašo v Dobrli vasi. Torej mora škofija izraziti nad tem nejevoljo...“ Nato je dejal, da kot otrok ni znal nemščine in da se je šele v šoli naučil nemščine, katere še danes ne obvlada popolnoma.

Nadaljeval je: „Zaprisegel sem si, da niti ene slovenske besede ne bom spregovoril s svojimi otroki, kajti, komu naj pomaga slovenščina oz. vindišarščina? Če meni ni pomagala, mojim otrokom tudi ne bo! Kdo pa govori slovenščino? Morda nekateri ljudje v Sloveniji. In Slovenija je v razmerju z drugimi jugoslovanskimi republikami tudi samo manjšina...“ Dala bi mu odgovor, kakršnega bi si zaslužil. Toda obdana od drugih KHD-lerjev, ki so medtem prisledli, sva raje molčala. Smejela sva se kljub temu. Nekaj časa je vladala tišina.

Končno sem se opogumil ter mu dejal, da bilo v času združevanja Evrope najlepše in tudi najbolj zadovoljivo, če bi se med seboj spoštovali, bili drug drugemu v pomoč in ne v nadlego ali celo sovražniki. Zakaj tega ni mogoče? Namesto, da bi mi odgovoril, naju je vprašal, kako dolgo sva čakala nanj v Celovcu. Rekla sva mu: „Petnajst minut!“ Na moje vprašanje ni vedel odgovora. Ali pa ni hotel odgovoriti, ker nas Slovence tako zelo sovraži, da nikoli ne preišlje o spravi. Zanj obstaja edinole ena rešitev. Rešitev, ki nam ne more biti v prid, ker ni rešitve, dokler še živijo Slovenci in tudi KHD ne bi nič pridobil, ker bi z zadnjim Slovincem tudi zginil KHD, njegovega delovanja ne bi bilo več. Ampak čemu bi tako črno gledali v prihodnost. Mi vemo, da takšna rešitev za nas ne obstaja in čas, ki bi ga s tem preišljevanjem zabili, je zgubljen čas. Tako smo se ob devetih zju-

Pisma bralcev:

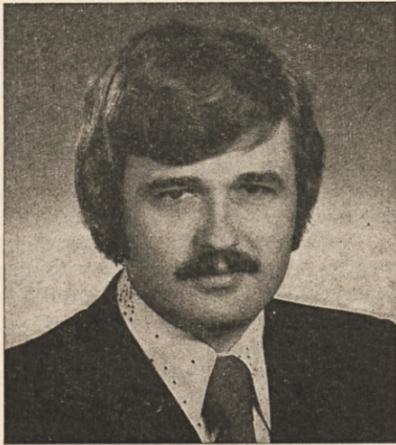
Kako sem sprejel „Pokrznikovega Lukana“

Ker sem doma iz tega kraja, kjer se govori jezik „Pokrznikovega Lukana“ in ker ta jezik tudi sam govorim že od zibelke, naj mi bo dovoljeno, da spregovorim tudi nekaj besed o tej izdaji socialnega kritika prof. Messnerja.

Ko sem hodil na Komel v šolo, sem moral vsak dan mimo hiše, ki je nosila ime Pokrznik. Iz te hiše je prišla tudi sošolka, ki je bila odličnjakinja v šoli. Brala je kakor „očenaš“ in njen obrazek se mi je zdel lep kot sonce. Hiša še sicer danes stoji, toda v njej živijo drugi ljudje. Ponosen sem lahko, da je prof. Messner vzel ravno to ime „Pokrznik“ kot sinonim za vse Slovence pod Komelnom in okolici, ki se — željni pravice na Koroškem — bojujejo za narodnostni obstoj.

Jezik P. L. je seveda zelo krepak in tudi „sočnat“ — je pač zelo izviren. Lukan, ki ga zasledujemo skozi njegov „Evangelij“ in tudi druge osebe, s katerimi govori, se vsi poslužujejo resničnega jezika brez olupanja. Pokrznikov Luka in z njim vsi Slovenci

Naši novomašniki

Anton Opetnik

Rojen je bil 12. januarja 1949 kot najstarejši sin v družini 10 otrok, v Dobu, župnija Žvabek. Po maturi na Gimnaziji za Slovence v Celovcu je odslužil vojaški rok, nakar je leta 1968 stopil v bogoslovje v Celovcu in pozneje v Solnogradu.

Posvečen v duhovnika bo 29. junija, v stolni cerkvi v Celovcu. Novo mašo pa bo pel 14. julija ob 9. uri pri sv. Luciji, župnija Žvabek.

Hanzej Olip

Rojen je bil 1. decembra 1950 kot najstarejši sin »Užnikove družine« v Selah — devet otrok. Po maturi na Gimnaziji za Slovence v Celovcu je študiral teologijo v Celovcu, Gradcu in Solnogradu.

Posvečenje za duhovnika bo prejel 29. junija v Celovcu, novo mašo pa bo imel v Selah v nedeljo, 7. julija, ob pol 10. uri.

Lepo doživetje na koncertu Slovenske filharmonije

V okviru „Tedna srečanja 74“ je v ponedeljek zvečer v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu gostovala Slovenska filharmonija iz Ljubljane. Z nestrpnostjo smo pričakovali ta nam že znani slovenski orkestralni ansambel, ki žanje doma in v tujini lepe uspehe. In res je bilo za nas tudi tokrat gostovanje slovenskih umetnikov prijetno doživetje.

Vsi, ki so v ponedeljek, v sicer, na žalost, ne največjem številu — bilo je zasedeno komaj dve tretjini dvorane, po odmoru pa je še del poslušalcev odšel s koncerta — prišli v Dom glasbe, so z vidnim zadovoljstvom in navdušenjem sprejeli nastop odličnih solistov in orkestra, ki mu je spretna in izkušena taktirka Uroša Lajovica dala polnokrvnost in zanos.

traj pripeljali v Dobro vas. Vseposvod so stali avtomobili in gneča rjavcev se je porivala proti cerkvi. Imela sva najrazličnejše občutke, ko sva med stotinami uniformirancev stala pred cerkvijo. Moški suknjiči so se močno gubali pod težo znamenjev in železnih križcev, ki so jih pripeli nanj. Tudi žandarjev ni primanjkovalo — celo na zvonik so zlezli stražarji. Nekaj časa sva opazovala dogajanja, toda že kar kmalu sva jo popihala proti Globošnici.

petr

Program koncerta je obsegal dela:

Anton Webern: Simfonija za dva klarineta, dva roga, harfo, 1. in 2. violino, violo in čelo, op. 21. Delo je nastalo 1928.

Ivo Petrič: „Trois images“ za violino in orkester. Violinski solo je izvajal virtuoz Igor Ozim. Njegova igra je pokazala temeljito tehnično obvladavanje godala, pa tudi velik notranji dar umetniškega poustvarjanja. Solist in komponist Ivo Petrič, ki je bil osebno prisoten, sta bila deležna velikega aplavza.

Darjan Božič: „Audiostructurae“ — koncert za klavir in orkester. Kot solist je nastopil pianist Aci Bertonec, ki se je predstavil kot umetnik tako v tehničnem kot v muzikalnem smislu.

Za konec pa smo slišali **Paul Hindemithova** simfonijo „Slikar Matis“, zgrajeno na uverturi in intermezih njegove istoimenske opere.

Vse stvaritve, igrane na tem koncertu, lahko uvrščamo med moderno, ja, celo v atonalno, kot je npr. delo Darijana Božiča, medtem ko se Paul Hindemith v „Slikarju Matisu“ naslanja na klasično glasbo.

Dirigent Uroš Lajovic je vodil ves program zanesljivo in na koncu požel skupno z orkestrom in solisti topel aplavz avditorija. B. L.

uspešno orisal resnično stanje na Koroškem — v deželi duhovne krize pri Nemcih in Slovencih — ter nam vsem dal krepko spodbudo, v šaljivo-bridkih besedah!

Prepričan sem, da Messner kot avtor tega „Dnevnika“ ali „Evangelija“ ni napisal morda zaradi denarja, gotovo ne. Zdi se mi, da je eden tistih, ki strastno ljubi svoj dom in rod in kot večno budni duh nikoli ne bi klonil pritisku mračnih sil od koderkoli. Sram pa me je bilo brati kritiko v Vestniku, ki ni našla v „Pokrznikovem Lukanu“ skoro nič pozitivnega, samo „visoko znanstveno čenčanje“. O izidu knjige so do sedaj poročali že marsikateri drugi listi, kot npr. Delo ali Večer. Mnenja sem, da bi tudi „Tednik“ o tem lahko brez „škode“ več kaj napisal in se ne bo skliceval na moj prispevek (?).

„Pokrznikovemu Lukanu“ pa želim veliko prijateljev v Podjuni, v Rožu in na Zilji! Spodaj podpisani iz Pliberka in okolice izpovejo svojo solidarnost in simpatijo za „Pokrznikovega Lukana“:

Pavlej Kert   Karl Gril
Mirko Kert   Rožica Weiss

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ Št. Vid v Podjuni vas in vaše goste prav pri srčno vabi na

KOROŠKI VEČER

ki bo v soboto, 29. 6., s pričetkom ob 20. uri pri Uranku v Veselah.

Sodelovali bodo: Plesna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple, godba „Fantje izpod Obirja“ in mešani zbor SPD „Danica“, povezovalne besede dr. Erik Prunč.

Vabi odbor

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na zabavno prireditve

POLETNA NOČ

v soboto, 13. julija 1974, ob 20. uri pri Brunerju v Lobniku, za ples igrajo Katarinski fantje — Bellamies.

Med drugim bodo na voljo tudi specialitete na ražnju. K številni udeležbi vabi društveni odbor

Prosvetno društvo VELIKOVEC vabi interese iz okolice na izlet v Kobarid — Staro goro — Trbiž — Podgorje, ki bo v nedeljo, 30. junija.

Vozi: Podjetje Sienčnik. Cena: za vožnjo in skupinsko sliko: šil. 135.—

Prijave sprejema: Društvo s sedežem hranilnice Velikovec. Tel.: (0 42 32) 355 do petka, 21. junija 1974.

Vabilo na prijateljsko nogometno tekmo

ROŽ — PODJUNA

učitelji proti učiteljem

ki bo v petek, dne 28. junija, v Št. Janžu v Rožu. — Čas: 16. ura.

Povabi tudi Tvoje prijatelje!

Za Rožane: Jožko Wrolich

Za Podjuncane: Leonhard Kaz

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku in pevski zbor Podjuna-Pliberk vabita na

KONCERT IN PLES

v soboto, 6. julija 1974, ob 20. uri v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku.

Nastopa:

Moški zbor Edinost

Mešani zbor Podjuna

Plesni ansambel „Bellamies“

Ljubitelji lepega petja in vesele družabnosti vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Škofičah vabi na

KULTURNO PRIREDITEV

v soboto, 29. junija, ob 20. uri v gostilni Bürger v Škofičah.

Sodelujejo:

Mešani zbor iz Škofič

Moški zbor iz Loge vasi

Instrumentalni trio iz Holbič

Po prireditvi bo prosta zabava s plesom. K številni udeležbi vabi

društveni odbor

Dušnopastirski urad je izdal in založil knjigo dr. Jakoba Kolariča

SKRIVNOST VERE

Cena: šil. 35.—

Knjigo lahko dobite pri župnih uradih ali na Dušnopastirskem uradu v Celovcu.

DARUJTE

za tiskovni sklad!

Tabuji ostali?

mladje 15, literatura in kritika, 144 strani, dotiskano marca 1974

Že lani smo zapisali v NT, da je pač težavno in večkrat kar tvegano pisati kritiko (po slovensko oceno) mladja. Prav posebej še težavno tveganje za človeka, ki se ne spozna kaj prida na literaturo in esejistiko pa še marsikaj, kar se tako „obelodani“ ali pa „na svetlo da“ v mladju. Morda je poleg obvezne lenobe — tudi to vzrok, da sem tako okleval, kaj

naj napišem. A čas sili, sredi julija bo potekel uredniški rok za mladje 16, in tako je le treba kaj napisati. Vzrok pa je seveda tudi „kulturniško sebičen“, kajti ne bi radi videli, da bi se kje zapisalo, da NT zavestno zamlčuje edino slovensko in na sploh tudi edino literarno revijo na Koroškem.

Kar nas bo preživelo — o tem si beli glavo Lev Detela. Čisto na kratko: okolje. Astrupljeno okolje nas bo uničilo. Je to zelo zanimivo. Nasploh se namreč da ugotoviti, da piše večina sodelavcev mladja precej dolge stavke. Najdaljši pa je ta Detelov pripevek. En sam stavek. Kot je pač tudi vse na svetu ena sama celota, vsak člen je povezan z drugim, pa čeprav morda onega ne vidiš. Bodisi ker je tako daleč, ali pa, ker si tako zaslepljen.

Petra Roseja, diplomiranega pravnika, u-metnika in pisatelja z Dunaja predstavlja Lev Detela, ki je prevedel njegov (neoddajani) televizijski treatment Happy Carinthia (srečna Koroška). Dva kmeta iz Šentjakoba v Rožu, prvi Slovenec, drugi Nemeč, kažeta narodnostne razmere vsak iz svojega gledišča, a sicer so njune čisto osebne skrbi skoraj iste. Čuti pa se, kaka mora tlačiti to deželo. Niti južni veter je ne more odgnati, tisti južni veter, ki raztopi tudi najtrši in najdebelejši led.

Mladje 15 objavlja tudi Ekstremista Matija Gubca (Florjan Lipuš — Janko Messner). Je to zares sijajen prikaz našega trenutnega položaja. Saj jo poznate, tisto zloglasno domovinsko jesen 72 in vse, kar jo je porodilo in kar se je skotilo iz nje. Zgodovinsko obelježje pa daje veliki slovensko-hrvaški kmečki upor 1573.

O možnostih nadaljnega bolj uspešnega in odprtega nastopanja zamejskih Slovencev razpravlja Tržačan Vladimir Vremec v svojih „Izhodiščih in nalogah kulturnega de-

lovanja pri zamejskih Slovencih“. Precejšen del tega eseja je posvečen tudi nam koroškimi Slovencem. Rad bi navedel samo štiri stavke, katerih vsebina je po mojem precej aktualna prav za naše nadaljnje delovanje: „Če bo koroški Slovenec še bolj posodobil svoje organizacije, oziroma če jih bo izpopolnil za naloge, ki jih terja sodobni čas, če bo torej izoblikoval dovolj bogat in elastičen tok dejavnosti in uslug, in če bo pri tem še naprej iskal vezi s svojim bližnjim, slovenskim in neslovenskim okoljem in se ne bo zapiral vase, kot nekateri sugerirajo, potem lahko pričakujemo, da bo prihodnost prinesla prav zaradi današnjih preizkušenj mnogo pozitivnega. Ko bi se koroški Slovenci ne. toliko politično, kakor v celoti življenjskih pojavov, zaprli vase, bi se verjetno nihče toliko ne razburjal. Dvojezični napiso so le zunanji izraz nove stopnje razvoja koroškega človeka. Pri tem moramo seveda paziti, da ne bo to za nas postalo vprašanje prestiža in bi ne videli drugih, mogoče pomembnejših vprašanj, kot npr. šolsko vprašanje.“

Recenzijo disertacije Katarine Stanislave Sturm-Schnablove „Die slowenischen Mundarten und Mundartreste im Klagenfurter Becken (Slovenska narečja in ostanki narečij v Celovski kotlini, Dunaj 1973) je napisal Pavel Zdovc (Nova dialektološka študija iz Gutsmanovega domačega kraja), recenzijo Trstenjakove antropološke študije (Anton Trstenjak, V znamenju človeka, Dom prosvete v Tinjah) pa Lev Detela.

Milena Merlakova je opisala svoja „Srečanja s sezonskimi delavci“. Na straneh 119—131 pa zasledujemo zanimivo dokumentacijo o „sitih in lačnih Slovencih“. (Dopisovanje Janko Messner — Florjan Lipuš s slovenskim PEN klubom v Ljubljani oz. odprto pismo Janka Messnerja pisatelju Francetu Filipiču).

● **Pribiti se mora: mladje je pozitiven pojav za nas koroške Slovence. Literarno je v njem marsikaj zanimivega, prav šokantnega za naše razmere. Lipušev Blaž Smule in Messnerjev Tabu sta dve točki, ki ju doslej na Koroškem še nismo mogli ugotoviti (čeprav ugotavljamo marsikaj!).**

Jože Wakounig

O IV. zamejskem festivalu narodno zabavne glasbe

V prijetni briški vasi Števerjanu na slovenskem Primorskem v Italiji, je bil v soboto, 8., in v nedeljo, 9. junija, IV. zamejski festival narodno zabavne glasbe. (Kot je znano, je naš list v števeh 22 objavil vabilo o tem festivalu.) Festival narodno zabavne glasbe je priredilo domače društvo „Franc B. Sedej“ v sodelovanju z vaškim ansambлом „Lojzeta Hledeta“.

POTEK PROGRAMA:

Festival je trajal dva dni:

V soboto je bilo praktično izločilno tekmovanje na lepo pripravljemem in okrašenem prostoru. Po pozdravu tajnice prosvetnega društva „Franc B. Sedej“, gospodične Anke Černic se je na odru zvrstilo vseh 23 ansamblov.

Prikupno in v večšo besedo je napovedovalec Marjan Šneberger poskrbel, da se dolgi program ni vlek, posebno še, ker je po nalivih bilo vreme precej mrzlo.

Kljub temu je občinstvo, ki se je udeležilo otvoritvenega večera, vztrajalo do konca.

Ob koncu je po kratkem odmoru komisija izbrala najboljših trinajst ansamblov, ki so nastopili NA FINALNEM DELU v nedeljo popoldne.

Po pozdravu predsednika društva Aleša Pintarja so začeli svoje nastope izbrani ansambli.

Vendar je slabo vreme prekinilo potek programa, in se je moralo občinstvo in nastopajoči preseliti v bližnjo dvorano, ki je bila nato do konca programa obupno prenatrpana, tako da so zijali in prostore ljudje skozi vsa razpoložljiva vrata in okna.

Po nastopu vseh 13 ansamblov, je komisija izbrala najboljšo, ki jim je podelila nagrado. V tem času je nastopil znani ansambel Mihe Dovžana s kvartetom Gorenjci in s pevko Ivanko Kraševc, ki so s tem nastopom samo potrdili odlični sloves, ki ga imajo po domovini. Za prijeten smeh je poskrbel humorist Rad o iz Škofje Loke.

Sledilo je nagrajevanje zmagovalcev. Ro-

že so zmagovalcem podajala števerjanska dekleta v lepih narodnih nošah. Nagrade je izročila predstavnik društva Zvonko Simčič. Pokale, ki so jih poklonile razne ustanove, pa so podeljevali: generalni konzul Boris Trampuž, števerjanski župan Stanislav Klanjšček, deželni svetovalec Drago Štoka, odbornica Marija Ferletič, vodja ansambla Lojze Hledeta in predsednik društva Aleš Pintar.

Ob koncu se je še enkrat toplo zahvalil vsem, še posebno napovedovalcu Marjanu Šnebergerju, predstavnik društva Marjan Terpin in vse povabil na festival: Števerjan 1975.

Naj povemo, da je društvo „Franc B. Sedej“ za to priliko izdalo lično in zajetno brošuro, kjer so bili natisnjeni teksti vseh pesmi. Na platnici pa je bila natisnjena pesem-prigodnica za IV. zamejski festival v Števerjanu, ki jo je za to priliko spesnil briški bard Ludvik Zorzut.

Celoten program obeh dnevov je snemal RAI — italijanska TV — in ga bo prenašala preko slovenske postaje v Trstu.

P. S.: Za ta festival velja poudariti zlasti nekatera dejstva:

■ Prijavilo se je in nastopilo rekordno število ansamblov in med temi nekaj zelo dobrih.

■ Zamejski ansambli so se izkazali za dobre in vredne konkurence z mnogimi v domovini.

■ Organizacija je bila povsem brezhibna, tako kar se tiče festivalskih problemov in propagande kot bufeta, kjer so lahko gostje dobili dovolj jedače in pijače, da so se lahko primerno pogostili (zlasti v nedeljo, ko je program trajal nad pet ur). Zato gre vse priznanje tistim števerjanskim fantom in dekletom, ki so se za to nesebično žrtvovali.

Seznam ansamblov, ki so nastopili v soboto, 8. junija 1974, na IV. zamejskem festivalu narodno zabavne glasbe:

„GALEBI“ iz Opčin
„LAŠKI PIVOVARJI“ iz Laškega
„RAJMUNDA OBERMAJER“ iz Ljubljane

Dom v Tinjah

je izdal in založil že tri knjige:

- Dr. Anton Trstenjak
„V ZNAMENJU ČLOVEKA“
Cena: šil. 20.—
- Dr. Anton Trstenjak
„STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE“
Cena: šil. 25.—
- Dr. Stefan Steiner
„KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS“
Cena: šil. 30.—

Knjige lahko naročite pri Kat. domu prosvete, 9121 Tinje/Tainach.

„PLANIKA“ iz Šoštanja
„GORSKI KVINTET“ iz Mengša
„KONDOR“ iz Bazovice
„KOROŠKI KVINTET in TRIO SPOMINI“ iz Prevalja
„RUDI ŠKERJANC“ iz Portoroža
„TRIGLAVSKI KVINTET“ iz Ljubljane
„MEJAŠI“ iz Gorice
„SALEŠKI FANTJE“ iz Velenja
„KRAŠKI ODMEVI“ iz Doberdoba
„FANTJE S PODJUNE“ iz Dobrle vasi (Avstrija)
„VANDROVČEK“ iz Ptuja
„NOTRANJCI“ iz Borovnice
„IGO RADOVIČ“ iz Tržaškega
„BRATJE POLJANŠEK“ iz Laz v Tuhinju
„ODMEV“ iz Lukovice
„VESELI ŠTEVERJANSKI FANTJE“ z Števerjana
„PLANINSKI INSTRUMENTALNI KVINTET“ iz Radomelj
„FRANCI ZEMET“ iz Vojnika
„TONE ŽAGAR“ iz Ljubljane
„TAIMS“ iz Opčin

Ansambli, ki so bili prepuščeni v finale, in so nastopili v nedeljo, 9. junija 1974:

„PLANIKA“ iz Šoštanja
„KONDOR“ iz Bazovice
„RUDI ŠKERJANC“ iz Portoroža
„VANDROVČEK“ iz Ptuja
„IGO RADOVIČ“ iz Tržaškega
„PLANINSKI INSTRUMENTALNI KVINTET“ iz Radomelj
„TONE ŽAGAR“ iz Ljubljane
„FRANCI ZEMET“ iz Vojnika
„TAIMS“ iz Opčin
„FANTJE S PODJUNE“ iz Dobrle vasi, Koroška — Avstrija
„MEJAŠI“ iz Gorice
„SALEŠKI FANTJE“ iz Velenja

Zmagovalci IV. zamejskega festivala narodno zabavne glasbe v Števerjanu:

Nagrado v višini L. 15000 za najboljšo melodijo je prejel ansambel „ODMEV“ iz Lukovice.
Nagrado v višini L. 100.000 za najboljšo izvedbo je prejel ansambel „PLANINSKI INSTRUMENTALNI KVINTET“ iz Radomelj.
Nagrado v višini L. 50.000 za najboljšega harmonikaša je prejel Licio Bregant od ansambla „MEJAŠI“ iz Gorice.

Nagrado v višini L. 50.000 za najboljšo besedilo je prejel Saša Martelanc, s tekstom „Zemlja draga, košček domovine“, ki ga je izvedel ansambel „KONDOR“ iz Bazovice.

Nagrado v višini ND. 1500 za najboljši ansambel, ki ga je izbralo občinstvo, je prejel ansambel „IGA RADOVIČ“ iz Tržaškega. Nagrado je podarila revija „STOP“ iz Ljubljane.

Nagrado v višini ND. 1500 za najboljšega debutanta je prejel ansambel „TONE ŽAGAR“ iz Ljubljane, nagrado je podelila revija „ANTENA“ iz Ljubljane.

Poleg nagrad so bili podeljeni tudi pokali, ki so jih darovali: S. K. P. D. „F. B. Sedej“; Ansambel „L. HLEDE“; Tvrdka TERPIN iz Gorice; Tvrdka KOSIČ iz Gorice; Občina ŠTEVERJAN in Z. S. K. P. GORIČA.

KOMISIJA JE BILA TAKOLE SESTAVLJENA:

Predsednik: prof. Zorko Harej iz Trsta; člani: prof. Humbert Mamolo iz Trsta, g. Evghenu Jurič iz Ljubljane, predstavnik revije „ANTENA“, g. Brane Golob iz Ljubljane, predstavnik revije „STOP“, g. Tomaž Tozon, glasbenik iz Ljubljane, g. Ciril Terpin iz Števerjana, prof. Andrej Bratuž iz Gorice.

Omenjena komisija je ocenjevala glasbo. Naslednja komisija, pa je ocenjevala besedilo: prof. Jožef Seražin, ravnatelj slov. učiteljšča v Gorici, gospa Ljubka Sorli-Bratuž iz Gorice in prof. Emil Valentinčič.

X. svetovno nogometno prvenstvo v Nemčiji

PRVI FINALNI KROG KONČAN — ITALIJA IZLOČENA

Medtem ko se je v nedeljo končal prvi finalni krog 16 najboljših enajsteric na svetu, se je v sredo začel že 2. finalni krog.

Vse tekme so pokazale, da je evropski nogomet izredno napredoval in da je južnoameriški način igre najmanj za stopnjo za njim. Pa tudi v sami Evropi so morala moštva, ki so si vzela abonma za prva mesta na lestvici za svetovnega prvaka, prepustiti iniciativo mlajšim enajstericam, tu mislimo zlasti na moštva poljske reprezentance, Nemške demokratske republike, Nizozemske in Jugoslavije.

K 24 tekam je prišlo na nogometne stadione 1.027.000 gledalcev, na tekmo pride povprečno 42.800 obiskovalcev. Devetkrat so bila srečanja popolnoma razprodana. Največ je bilo gledalcev na tekmi med Zahodno Nemčijo in Čilom v Zahodnem Berlinu v olimpijskem stadionu. Zahodnonemška enajsterica je v treh igrah zaznamovala 200.000 gledalcev.

Na dveh tekmah sta bila navzoča celo dva vladna voditelja: zahodnonemški kancler Schmidt je gledal v Hamburgu tekmo med obema Nemčijama, medtem ko je bil angleški ministrski predsednik Wilson navzoč na igri med Škotsko in Brazilijo.

V 24 tekmah je 16 napadalnih vrst zabilo 63 golov, od katerih je zmagovalec 4. skupine Poljska sama zabila 12 golov, skoraj petino vseh danih zadetkov na minulih tekmah. Sicer pa je 4. skupina dala največ golov: 26, sledi ji skupina 2: 16, skupina 3: 12, medtem ko je 1. skupina zadela le devetkrat nasprotnikovo mrežo.

Šele v zadnjem kolu 1. finalnega kroga, na tekmi Bolgarija—Nizozemska, sta padli dve enajstmetrovki v korist slednjih. Najvišji rezultat so dosegli jugoslovanski nogometaši v tekmi z Zairom, kar devetkrat je moral vratar Zaira pobrati žogo iz svoje mreže, s tem rezultatom je bil egaliziran (izravnani) rezultat iz leta 1954 na svetovnem prvenstvu v Švici, potem ko je Madžarska premagala Južno Korejo z istim rezultatom. Devet tekem se je končalo neodločeno, od teh kar pet z 0:0.

Samo dvema moštvoima je uspelo ohraniti svojo mrežo nedotaknjeno: Braziliji in Švedski, ki izkazujeta obe enako razmerje v golih: 3:0.

V 1. finalnem krogu svetovnega nogomet-

nega prvenstva so sodniki izključili skupaj tri igralce iz moštev: Čila, Zaira in Urugvaja.

Poljska izločila vicešampiona Italijo

V 24 tekmah med evropskimi enajstericami in ostalim svetom se je Evropa kolosalno odrezala. V 14 igrah je bilo devet zmag in pet neodločenih rezultatov v razmerju 35:6. Urugvaj in Italija, prejšnja svetovna nogometna prvaka, sta ostala na pol poti, torej sta bila izločena. Urugvaj je izgubil tretjo tekmo proti Švedom s 3:0, medtem ko je najbolj hudo zadelo favorita za prvo mesto Italijo, ki jo je zanesljivo porazila poljska nogometna reprezentanca, ki je postala pravi strah na svetovnem prvenstvu. Ker pa je Argentina odpravila šibke Haitičane s 4:1, so tako dokončno izpadli Italijani, ki so že v prejšnjih dveh tekmah popolnoma razočarali: z Argentino so igrali le 1:1, od tega so si argentinski nogometaši zabilo celo gol sami; s Haitijem pa so Italijani igrali komaj zadovoljivo le 3:1. Ni čudno, da je neki svetovni časopis o Italiji zapisal: „Italijanski igralci res niso vredni denarja, ki ga zaslužijo. V prvih dveh tekmah so se rešili le z veliko dozo sreče in zaradi izkušenosti v mednarodnih tekmah. Kritike je posebno vreden Rivera.“

Rumeni karton je dobilo na tekmah prvega finalnega kroga 55 igralcev. Jubilejno darilo je pri tem dobil sedaj najboljši napadalec na svetu Nizozemec Cruyff, ki je prejel točno 50. rumeni karton. V 1. krogu Cruyff ni dal nobenega zadetka.

Sedem od osmih moštev, ki so prišla naprej, je bilo neporaženih, a ravno gostitelj Zvezna republika Nemčija je šla v višji razred s porazom (0:1 proti Vzhodni Nemčiji, ki je tako zasedla prvo mesto v 1. skupini). Nasprotno pa so morali domov Škoti, čeravno brez poraza, vendar pa govori jasno besedo boljše razlike v golih za Jugoslavijo in Brazilijo, vsa tri moštva imajo namreč po štiri točke. Nobenega gola nista prejela v vseh treh igrah prvega finalnega kroga vratarja Brazilije (Leao) in Hellström od švedske enajsterice, medtem ko sta vratarja Haitija in Zaira morala štirinajstkrat po žogo v mrežo.

Lestvice po 1. finalnem krogu:

1. skupina: NDR (Vzhodna Nemčija) 5 točk (4:1, goli); ZRN (Zahodna Nemčija) 4 točke

Zanimivosti

SUEŠKI PREKOP PLOVEN 1975

Po najnovejših vesteh iz Egipta naj bi bil Sueški prekop ploven šele spomladi prihodnjega leta. Po njegovem ponovnem odprtju naj bi promet dosegel 25–30.000 ladij na leto, kar ustreza približno 300 milijonom ton blaga. Od tega prometa naj bi na sredozemske luke v Evropi odpadlo 150–200 milijonov ton, na samo italijansko luko pa 80 milijonov ton. Največji razmah naj bi zabeležila jadranska pristanišča.

ŠTEVILO NEPISMENIH NARAŠČA

Ob prizadevanjih pri odpravljanju nepismenosti v svetu se je odstotek nepismenega odraslega prebivalstva zmanjšal od 39,3 odst. na 34,2 v zadnjem desetletnem obdobju, ki ga zajema najnovejši statistični almanah organizacije Združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo UNESCO.

Toda zaradi naraščajočega prirastka prebivalstva se je število nepismenih prebivalcev naše Zemlje povečalo v tem obdobju za 53 milijonov. Leta 1960 je

bilo na vsem svetu 735 milijonov ljudi, ki ne znajo brati in pisati, leta 1970 pa je bilo že 785 milijonov nepismenih.

BRITANSKI ZNANSTVENIKI O NESREČAH

Britanski znanstvenik John Prentice pravi, da graditev čedalje varnejših avtomobilov ne zmanjšuje števila prometnih nesreč.

Naraščajoča tehnična varnost zapeljuje voznike k manjši pazljivosti na cesti. Na posvetu o poskusih z varnimi vozili je pozval okoli 400 izvedencev iz dvanajstih dežel, naj v prihodnje pri proučevanju vzrokov nesreč posvečajo človeku več pozornosti.

Prentice dela na vladnem oddelku za prometne raziskave. Tudi sam zagovarja proizvodnjo kar se le da varnih vozil, hkrati pa svari pred psihološkimi posledicami tehnično povečane varnosti. Pravi, da bo voznik tudi v prihodnje poskušal docela izkoristiti svoje vozilo: na boljši cesti bo vozil hitreje, na zanesljivejših zavore pa pritiskal kasneje kot do slej.

(4:1, goli); Čile 2 točki (1:2, goli); Avstralija 0 točk (0:5).

2. skupina: Jugoslavija 4 točke (10:1); Brazilija 4 točke (3:0); Škotska 4 točke (3:1); Zaire 0 točk (0:14).

3. skupina: Nizozemska 5 točk (6:1); Švedska 4 točke (3:0); Bolgarija 2 točki (2:5); Urugvaj 1 točka (1:6).

4. skupina: Poljska 6 točk (12:3); Argentina 3 točke (7:5); Italija 3 točke (5:4); Haiti 0 točk (2:14).

Evropa proti ostalemu svetu: EVROPA 23 točk (35:6, goli) OSTALI SVET 5 točk (6:35)

Položaj 2. finalnega kroga

To svetovno prvenstvo je sedaj bolj pravično, ker igrajo po točkah, to je vsak igra v svoji skupini z vsakim, pravičneje pa bi bilo, da bi igrali vsak z vsakim iz obeh skupin, ra-

zen tistih, ki so že prej igrali drug proti drugemu, npr. Brazilija—Jugoslavija. No, bodi že kakorkoli, sedaj je program tekem takle:

Tekme v sredo so bile: V skupini A: Nizozemska—Argentina v Gelsenkirchnu, Brazilija—Vzhodna Nemčija v Hannoveru.

V B skupini: Jugoslavija—Zvezna republika Nemčija v Düsseldorfu, Švedska—Poljska v Stuttgartu.

NEDELJA, 30. junija: A skupina: Vzhodna Nemčija—Nizozemska v Gelsenkirchnu, Argentina—Brazilija v Hannoveru.

B skupina: Zahodna Nemčija—Švedska v Düsseldorfu in Poljska—Jugoslavija v Frankfurtu.

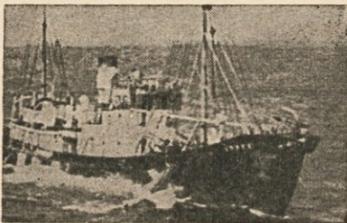
SREDA, 3. julija: A skupina: Nizozemska—Brazilija v Dortmundu in Argentina—Vzhodna Nemčija v Gelsenkirchnu.

B skupina: Jugoslavija—Švedska v Düsseldorfu in Poljska—Zahodna Nemčija v Frankfurtu.

Postani član SAK!

BORIS PAHOR:

33

Parnik trobi nji

Videti je bilo, da je jesen Roberta pomladila; odkar sta 3. septembra Francija in Anglija napovedali vojsko Nemčiji zaradi napada na Poljsko, je koža njegovih lic izgubila nekaj svoje trpke sivine. Tudi svetloba v njegovih očeh ni bila več tako slabokrvna, in ker sta se zdaj tikala, ji je bilo prav, da je bolj razgiban, bližji, manj obdan s tistim poduhovljenim ozračjem, ki je nastajalo od nepopravljive žalosti. Zdaj mu je premik velikih gmot sredi evropske celine razdril vtis o večini nepremičnosti, in bilo je, kakor da je njegova pobitost zašla v pravi zrak za uspešno prebolevanje. Tako da bi zdaj najrajši videl, da bi odpotovala v Padovo že drugo jutro, čeprav vé, da do sobote zaradi službe ne more nikamor in je tudi Drago obveščen, da ga bo obiskala v soboto zvečer. Ta njegova neučakanost ima na sebi nekaj neprijetnega, in če ne bi tudi sama čutila pomembnosti trenutka, bi takšno prenapetost imela za slabost in bi ji bila zoprna, vendar si ne more misliti, da bi se kljub izrednim dogodkom Danilo razšel s svojim treznim mirom; a spet je res, da na Roberta vplivajo preizkušnje vseh zaslíševanj, ječ in potovanj v jekleni celici. In zaradi tega ga iskreno ceni, obenem pa si prav zavoljo tega spoštovanja tudi želi, da bi bil zbrano hladen in strogo odločen. Toliko bolj, ker je njegova vnema kljub neučakanosti tako neposredno zarotniška, da se človek šele pozneje zavé, kako nevidna in obenem močna je njena učinkovitost.

„Prej ali slej bo Rim moral zraven,“ je zdaj rekel. „In tisti trenutek bo za nas zgodovinsko pomemben.“

„Videti je, da se mu ne mudi preveč.“

„Fašizem ni pripravljen na vojno, saj Francija vendar ni Abesinija, poleg tega bi bila vojska za italijanske ljudi nedoživeto dejanje. Zato se bo Rim najbrž priključil samo takrat, ko ne bo imel nobenega izgovora.“

„Dan pred delitvijo plena.“

„Ne morejo zmeraj biti želje dirigent orkestra. Hitler zna v določenem trenutku tudi udariti po mizi.“

„Če bo na zahodu tako hitro ukrepal, kakor ja naredil s Poljsko, ne bo dosti časa za razmišljanje,“ je suho rekla. Ustavil se je. Spremlja jo k postaji barkovljanskega tramvaja na Oberdankovem trgu. Na njegovem obrazu se je prikazalo začudenje, ki je bilo užaljeno in hkrati dobrohotno odpuščajoče.

„Francija in Anglija nista Poljska,“ je rekel in njegov glas je imel trd povdarek. „Zraven vsega pa ima Francija Maginotovo črto, ki bo s svojimi betonskimi utrdbami pomirila še tako razburkano kri.“

„Nikdar se nisem ukvarjala z vojaškimi vprašanji,“ je rekla, da bi se opravičila pred njegovo prizadetostjo. „A ne vem. Nekaj mi pravi, da ne bo šlo vse gladko.“ Pomolčala je, kakor da išče pravi naglas. „Ne bi smeli pustiti, da je Hitler počenjal, kar je hotel. Ko je zasedel Češkoslovaško republiko, ni nihče trenil z očesom!“

„Miroljubljen človek se izogiba krvi, ko pa je potrebno, pokaže, da je njegova bojevitost prav tako velika kakor njegova moralna moč.“

„Samo da se za popuščanjem ne skriva slabost.“

Robert je odkimal. „Ne,“ je rekel. A tedaj se je prikazal Emin tramvaj. „Oglaš se, ko se vrneš,“ je hitro dodal in odšel, ne da bi počakal, da bi se tramvaj približal. In skoraj ji je bilo žal tega hitrega odhoda, obenem pa ji je odločen gib, s katerim se je umaknil, prinesel nejasno podobo njegove užaljene in uporne osamljenosti.

Čakal jo je na postaji in jo najpoprej peljal, da vidi sobico, kjer bo prenočila. Ta ni bila v bližini obokov, ki spremljajo večino padovanskih ulic in pokrivajo njihove

pločnike, da so kakor samostanski hodniki. Železna vrata so se odpirala na vrt, tako da je zid obkrožal hišico z dveh strani, onkraj njega pa je bila ulica široka in tlakovana z velikimi skrimi. Vse je bilo preprosto in urejeno, tako zunaj kakor znotraj, kjer je bila samo prijazna stara gospodinja nekoliko bolj razgibana, naslednji trenutek pa je bilo spet vse tiho, kakor da sta odmaknjenost in mir sestavni del predmetov, kamnov uličnega tlaka, pročelij resnih domov, bršljana na zidu. In bilo je, kakor da jo je naenkrat zajelo še nepoznano domotožje po ožračju, ki izključuje vsako možnost ogroženosti. Da, v tisti sobi da je stanoval lani, pravi Drago, ko pa je letos prišel v Padovo, je bila gospodinja bolna in si je morala poiskati drugje.

Potem sta sedela v dolgi in ozki gostilni, kjer so za mizo v kotu moške igrali karte in se prisrčno in duhovito sporekali in se zatem prav tako duhovito pomirjali. In same po sebi so ji prišle pred oči podobe milanskih ljudi izza časa, ko je bil tata še živ; in spet se je zavedala, kako je italijanski človek blizek in domač v svojih mestih, medtem ko je tako nemogoč v obmejnih krajih, kjer mu je protislovenska vzgoja vcepila napuh in vzvišenost, ki sta ponarejena in mu nič ne pristajata.

Drago je bil umirjen, še bolj kakor takrat, ko ga je v krožku spoznala. Zdaj je v četrtem letniku, in poleti bo zdravnik, če bo šlo vse po sreči. No, svetovni dogodki njemu, medicincu, pravi, ne morejo zaenkrat škodovati, ker mu ne morejo preprečiti konca študijev; ker pa so prav svetovni dogodki povod njenega obiska, se je ona lotila najpoprej njih. Italija se bo prej ali slej morala odločiti, je rekla, in takrat ne smemo biti nepripravljeni. Zato je treba že zdaj najti stike s slovenskimi železničarji, ki jih je fašizem spodil z doma in so razkropljeni križem po polotoku. Marsikateri bo pripravljen sodelovati, ko bo napočil čas. Gre namreč za posebno kislino, ki razje tečaje železniških vozov. Seve, za zdaj so nujni predvsem stiki, tesna povezava, strogo zarotništvo. In zaveda se, da ponavlja Robertove stavke, a si obenem misli, da je tako prav, ker mora oddati poslanico natanko tako, kakor ji je bilo naročeno. Medtem

URBAN MACĀEK:

(4. nadaljevanje)

Iz mojih spominov

Ker so bili moja stara mati ali babica zelo radodarni do revežev, so ti zelo pogosto prišli za prenočišče prosit. So pa bili tudi taki med njimi, ki niso mogli hoditi in so jih vozili od hiše do hiše. Vsak kmet je imel od občine predpisano, koliko dni mora koga imeti na oskrbi. Bilo je zanje to res žalostno življenje, kajti pri nekaterih hišah jih niso radi imeli in niso bili prijazni do njih. Poleti pa, ko so bile nevihte, jih je bilo gori pod streho veliko bolj strah kot pa nas spodaj. Sem od Golice (Koralpe) je namreč večkrat prišla huda nevihta in megla je pritisnila da se je kar stemnilo in se je večkrat usula tudi toča, ki je včasih napravila precej škode. Takih poletij je bilo malo, da bi se kaj takega ne zgodilo. Nas otroke je pa grmenja in bliskanja bilo tako strah, da smo kar na posteljo šli in pod odejo zlezli. Zdaj se je pa tudi v tem oziru zelo spremenilo. Ko toča skoraj ne vidi več žita na polju, je pa tudi ona „odnehala“ in ne pobije več tako, kot včasih, ko smo še mi bili gori pri Štibarju.

Pa tudi tukaj nam je enkrat toča napravila veliko škode. Bilo je leta 1963 in mislim, da je bilo to 21. junija, ko so se začeli zbirati črni oblaki od vseh strani na nebu in nastala je tako huda nevihta, kakršne še prej ni bilo v našem kraju. Grmelo je in se bliskalo na vso moč, toča se je usipala dalje kot četrt ure na zemljo in nam je vse stolkla. Spominjam se še tudi, da je bil tudi enkrat še v letih, ko sem bil še pri Štibarju, tak hud vihar, da je odnesel nekaj strehe preko kravjega hleva in so potem prišli Kumrov oče, ki so bili tesar in nam to spet popravili.

Pri sosedu Viniku je bil star možki, ime mu je bilo Morkej (Marko), ki je bil krojač in je tudi k nam prišel „v štero“, da nam je obleko napravil.

Nedelje, življenje na vasi in romanja

Naj še povem, da je bilo poleti ob nedeljah popoldne pri Štibarju prav živahno. Prišli so od sosedov, kjer je bilo povsod dosti ljudi, fantje in moške in so se s tem kratkoljudi, da so kegljali. Bil je za to nad hišo, nasproti, prav primeren prostor. Potem so se pa še vstopili v krog in tudi zapeli, da se je slišalo daleč naokrog. Saj je sin Anej imel tak glas za petje, kot malokdo v okolici. Pa tudi drugače je bil tak za šale („bajže“), da so ga povsod radi imeli v svoji družbi, o njem bom še pozneje kaj povedal.

Tudi zelo verni so bili tedaj in so vsako nedeljo in praznik šli v faro cerkev v Pliberk k sv. maši, čeprav je bilo poleti dobri

dve uri hoda, pozimi pa še precej več, ko je bilo treba sneg gaziti. Kadar je bilo prav veliko snega, so prej v soboto nekaj živine gnali po poti proti cerkvi, da jim je ta sneg vsaj nekoliko pregazila, da so potem v nedeljo lažje šli v cerkev. V adventu so hodili tudi k svitnam in so vzeli s seboj dovolj tresk, da so si s temi svetili do mesta.

V soboto in nedeljo zvečer so doma molili rožni venec, v postnem času pa celo vsak večer. Tudi postili so se v postnem času in zjutraj niso nič kuhali; šele sredi dopoldneva so jedli nekaj redkve s kruhom. Kar je o pustu krapov ostalo, so jih shranili do Velike noči.

Pa tudi romali so radi naši predniki na različne božje poti. Najprej moram omeniti najbližnjo Marijino božjo pot na Svetem mestu, kamor od Štibarja še eno uro ni bilo hodá in je bila tja moja prva pot v cerkev. Tudi zdaj še rad grem tja vsako leto in, če le morem, tudi dvakrat. Od Štibarjevih so zmerom tja dol hodili, kadar je bilo tam žegnane. Cerkev je bila v 16. stoletju zidana in je daj blizu tristo let stara, kar nam pove letnica 1687 na cerkvenem stolpu. Romali so tudi na Ojstrico, ki je daleč tam za Golico na Štajerskem in k Svetem Jožefu, k Sveti Trojici, k Svetemu Križu nad Spod-

njim Dravogradom, na Svete Višarje v Marjino Celje in še v druge kraje.

Veliko so žrtvovali naši predniki za božjo in Marijino čast in nam dali lep zgled, da naj tudi mi tako delamo.

O dveh romanjih moram še nekaj povedati. V Marijino Celje so na ta način romali, da so šli peš v Št. Pavel v Labotski dolini, tam sedli na vlak in se nekaj časa peljali, nato pa spet peš šli čez neko goro in srečno prišli na cilj. Na Svete Višarje je bilo drugače, saj so vso pot koj peš hodili in to navadno celih osem dni. Večkrat je prišlo nekaj romarjev do nas s Štajerskega in so potem skupaj z našimi šli na Višarje. S seboj so nesli majhno bandero, ki je drugače viselo v libuški cerkvi. S tem so potem šli v procesiji od križa na gori k Višarski Materi božji. Med potjo so bili romarji v nekaterih cerkvah pri sveti maši.

Seveda je bilo to romanje združeno z različnimi težavami. Zakupiti je bilo vse, a za denar je bilo bolj trdo, kot pa je zdaj, ko ga imajo nekateri toliko, da ne vedo, kaj bi počeli, da bi se ga znebili. Zato so pa tisti, ki so šli na romanje, vzeli od doma s seboj precej živeža, ki je bil težak za nositi, ker v osmih dneh ga človek precej porabi. Ženske so ga nesle v torbah, moški pa v nahrbtnikih. Kolače ali pogače pa so po tedanji navadi zavezali v modro ruto in so jih na palico privezali ter so jih nosili na ramih celo dolgo pot. V drugi roki so pa imeli palico, da so lažje hodili. Romarji so imeli tudi izbrane kraje, kjer so prenočevali in še tudi kaj skuhalo. (Dalje prihodnjic)

Ni ga pogledala

Pred dnevi je računala, kako dolgo ga že pozna. Ni vedela natančno, toda čez teden ali dva bi praznovala obletnico. Da, leto je minilo od takrat, ko ga je prvič videla. Če bi verjela v ljubezen na prvi pogled, bi dejala, da se je v prvem trenutku zaljubila. Toda ni bilo tako!

Po prvem srečanju se ga je komaj spomnila. Vendar sta se srečala še mnogokrat. Pogovarjala sta se o vsem mogočem in spoznala je, da sta si v marsičem podobna. Všeč so ji bili njegovi pogledi na svet in včasih se ji je zazdelo, kot da govori njen drugi jaz.

Toda ni bila srečna. Imela je občutek, da je nekaj narobe. Vedela je, da ljubezen ne potrebuje besed. On pa je toliko govoril: o poljubih, ki si jih želi, o skupnih potovanjih... Vedno si je želela ljubezni, zgrajeni na dobrem, trajnem prijateljstvu; to pa naj bi se zgodilo tako hitro? Ničesar mu ni dovolila, toda želela mu je pokazati, da ji je všeč.

Danes si je privoščil majhno nežnost. Všeč ji je bilo. Ko mu je očitala predrznost,

sta se oba smejala. Potem pa mu je resno namignila, da ji ni všeč njegovo igračknanje. A on je znal obrniti use na pravo stran.

»Si morda želiš, da bi se tvoja bodoča žena z vsakim igračkala?« ga je resno vprašala.

»Ne, to gotovo ne! Zato pa si mi všeč, ker si drugačna.«

Na široko bi bila razpotegnila ustnice v nasmeh, toda ker je vedno brzdata čustva, se je tudi tedaj komaj vidno nasmehnila.

»Pa saj že imam ženo,« je dodal. Ogenj v njenih očeh je ugasnil. Ni ga pogledala, da ne bi videl zbirajočih se solz. Se sedaj ne vé, kako so minili naslednji trenutki. Čez nekaj časa sta se zopet pogovarjala o vsakdanjih rečeh. Zdelo se ji je, da ni pokazala razočaranja. Le kako je mislil on?

Ko sta se razšla, je pustila, da so solze druga za drugo drsele po njenem licu. Ni jih zbrisala, tudi jih ni poskušala zadržati. Želela je izjokati srce, ki je tako zelo trpelo. Obsojala se je. Zakaj mora vedno želeli nekaj, česar nima? Zakaj ni srečna zaradi tega, kar ima?

B r e d a

Tebi

Prišel si tiho,
prav počasi.
Srečala
sva se s pogledom,
ki je razodeval srečo.

Nasmehnila sem se,
nasmehnil si se tudi ti;
potem sva dolgo
zrla si drug drugemu v oči.

Ti zame bil si vse!
Bil si sonce,
bil si luna,
bil si zvezda,
ki sijaje nad menojo
in mi šepetajo o ljubezni...

N a d a

Skušnjava v koruzi

Butalcem se je obetala dobra letina. Na njivi je rasla turščica, mogočna je bila kakor hrastova gošča, na steblih so rumeneli storži, vsak storž je bil za dva. Zadovoljno so kimali Butalci:

„Znamo pa, znamo!“ In so modro dostavili: „Da nam le toča ne bi prišla nad koruzo ali medved! Ali pa skušnjava! Tudi skušnjava je grdo škodljiva stvar.“

Pa je bil vroč dan in je zapazil čuvaj: koruza se čudno giblje — zdaj v teh vrhah, zdaj v onih — nekaj se motovili v koruzi!

Stopil je in iskal može. — Možje so bistro gledali, majali so košate glave, in je dejal župan:

„Toča to ni, medved tudi ne, točo in medveda čutiš in vidiš drugače. Nekaj pa je vendarle in nam lahko prinese neizmerno škodo. Možje, kaj vam pravim — to je skušnjava! Ne vidiš je, ne čutiš je, potem pa je prepozno. Čuvaj, nič ne odlašaj, odpri bukve, ki se jim pravi ‚Kolomon‘, in prični litanije!“

Čuvaj je pričel, vsi so mu odgovarjali.

Mimo je prišel popoten človek iz drugega kraja. Videl je in je postal, postal je, poslušal in gledal. In ko je razumel, je z dlanjo udaril ob dlan in zakričal:

„Hej, hej!“ Pa je iz koruze švignil zajec in jo ubrisal proti gozdu.

Možje so zijali, potem so se zahvalili popotnemu človeku in so dejali:

„Pošast goreča! Kdo bi si mislil, da je za tako reč ‚hej, hej!‘ boljši kakor našega čuvaja ‚Kolomon!‘“

F r a n M i l č i n s k i

Pa vnaprej slutiti, kako se bo, kakor tukaj v Padovi, začelo delovanje za uničenje terorja tudi drugod, v Bologni, v Rimu, v Milanu. Ob misli na Milan pa se ji zdi, da vidi, kako bi tata presenečeno poslušal takšno vabilo k sabotaži in kako bi bil pomlajen, ker bi spet našel smoter svojemu življenju. Saj, ker njemu bi bilo, kakor da rešuje eno od zavrženih let z vsakim vlakom, ki se ne bi premaknil zavoljo tekočine, ki jo je zlit v čašo ob platišču. Da, docela spremljen bi bil, kako takrat, ko je bomba raznesla uredništvo časnika Il popolo di Trieste. Gotovo, tudi njemu da je žal za človeško žrtev, je rekel, a da je potolažen, ker ve, da slovenski ljudje v Trstu niso klonili in niso sprejeli usode zavržencev.

Vidite pa je bilo, da Drago ni preveč presenečen nad njenim sporočilom, ali pa je bilo tako zaradi njegovega treznega, počasnega značaja.

„Naredil bom vse, kar je mogoče,“ je rekel. „A verujem samo v dejanja, ki jih bo sprožila vseljumska vstaja.“

Da, Drago je po svojem mišljenju zelo blizu Riku in njegovim prijateljem. A to je ne moti, ker ima Danilo docela prav, ko trdi, da nima pomena, v kaj človek veruje, ampak kaj naredi za skupnost. Zato se tudi nji, kakor Danilu, gabi gonja liberalcev in klerikalcev proti levičarjem. Slepa je, ta gonja. In omejena. Drago pa morebiti že ve za njeno vez z Danilom in je najbrž zavoljo tega tako odkrit.

„Vsekakor je Hitlerju uspelo vreči s tira naše mlade prevratnike, če so si za tako pomembno poslanico izbrali žensko za slo,“ je rekel.

„Pa ne, da bi hotel gospod zdravnik razširiti anatomijo tudi na ilegalno delo?“

„Če malo popaziš, boš videla, da ni-sem go-vo-ril o se-bi,“ je rekel počasi, s poudarkom, kakor da se mu zlogi sproti raztegujejo. „Osebno namreč mislim, da je naše gledanje na žensko precej zastarelo.“

„Vsaj sodeč po tem, kar si prej rekel o množični vstaji.

Zakaj zares ne vidim, kako bi bila mogoča brez sodelovanja ženske.“

„Prav tako.“ In jo je opazoval mirno in obenem z vestnosjo marljivega raziskovalca, ki ni v sebi prepričan, ali se na pacientki ne bodo nepričakovano prikazala znamenja nezaželjenih nagibov.

„Naša zgodovina je menda tako klavrna tudi zato, ker je bila ženski določena samo vloga dojitelj in pomivalke posode,“ je rekla.

Nasha zgodovina je takšna, ker nam je ekonomski in socialni položaj določal vlogo zapostavljenih.“ In bilo je, kakor da ugovarja nji, a vendar tudi, kakor da so njegove besede samogovor, ki mu je ona dala priložnost, da je postal glasen.

„Ne razumem se na ekonomijo,“ je rekla. A če naj povem, kaj mislim o ženski, bi rekla, da je ženska tista, ki precej let vzgaja mladega člana človeške družbe, oče za to večinoma nima zadosti časa. Če torej daje ona, žena, prvi pečat otrokovi duševnosti, potem bi morali žensko pripraviti za to nalogo.“

„Nova družba bo skrbela za vzgojo državljana docela drugače kakor sedanja,“ je rekel razločno in hkrati razvlečeno, pri tem je njegov pogled najpoprej sledil njenim potezom, trenutek zatem pa se umaknil v nadzorovano zamišljenost.

Tako so igralci v kotu nadaljevali svojo igro in naročali nove kelihe rdečega vina, onadva pa sta nadaljevala pogovor in odločala o usodi ljudi ob morju.

V nedeljo popoldne pa ji je pokazal kavarno Pedrocchi, zbirališče boljše družbe in študentov, tako da si je skušala predstavljati Danila med njimi, a se je precej trudila, preden ga je izključila iz morskega ozračja in ga spremljala sredi obokov trdne in znamenite arhitekture. Še posebno, ko jo je Drago peljal v Cappello degli Scrovegni, da bi videla Giottove freske. Skušala je ugotoviti, kaj bi pripom-

nil Danilo, in ta misel nanj se je spojila z zatišjem poslikanih zidov sredi zelenega vrta. Da, popolnoma drugače je, če človek vidi podobo Oznanjenja v šolski knjigi ali pa če se mu prikaže živa v notranjosti tihe kapele. Ko pa se je ustavila pred veliko fresko Poslednje sodbe, ki je zavzemala vso steno nad vhodom, je najpoprej presodila, kako zgrešeno mnenje bi imela o Giottu, če ne bi videla te mogočne in razgibane kompozicije, potem pa se je zastrela v neštevilne zveržene človeške podobe, ki so se grozljivo množile pred njenimi očmi, kakor da niso skupine golih teles, ampak klobčiči glist. Na desni spodaj, prav nad robnim okraskom pa sedi čokata pošast, ki ima v vsaki roki po eno telo, medtem ko ji iz ust visi zadnji del človeškega telesa in njegove noge. Takšnega si je v šoli predstavljala Polifema, in morebiti je na sliki prav on, a tisti trenutek jo je zmotil Drago, ki je ta čas opazoval črni podobi, ki vlečeta nago človeško postavo s ptičjo glavo. „Italija v rokah črnih mož,“ je rekel. In njegove besede so bile tako razpotegnjene, hkrati pa je bil naglas stavka tako ravnodušno občudujoč, da se je kljub pretresljivosti podob nasmehnila. Trenutek zatem pa je že pomislila na Roberta, na izraz njegovega obraza, odkar je skusil ravnanje črnih rabljev; in stopila je stran od Poslednje sodbe in si zaželela, da bi bil ob nji Danilo.

Ko jo je zatem spremljal na postajo, je kupila razglednico in nestrčno čakala, da bi se poslovila in da bi vlak hitro odšel in hitro prispel v Benetke; tam se bo peljala po Canalu Grande do Markovega trga in nekam sedla in pisala Danilu. Tudi Giotta bo omenila in črni figuri in Danilo bo vse dobro razumel. Predvsem pa komaj čaka, da mu pové, kako ga je ves čas pogrešala, posebno takrat, ko si je ob italijanskih lepotah mislila, kako škoda je, da morajo slovenskega človeka navdajati tako neprijazni občutki do ljudi, ki imajo domovino tako na gosto posejano s prelestmi. (Dalje prihodnjic)

Celovec

NEDELJA, 30. 6.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 1. 7.: 13.45 Informacije — Iz popotne torbe: Hongkong. — TOREK, 2. 7.: 9.30 Dežela ob Dravi — Land an der Drau. — 13.45 Informacije — Sport — Otroci, poslušajte! — SREDA, 3. 7.: 13.45 Informacije — Kdor ob polki se vrti, pozabi vse skrbi. — CETRTEK, 4. 7.: 13.45 Informacije — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev. — PETEK, 5. 7.: 13.45 Informacije — Po sledeh starih šeg in navad (Pogovor z Rozmanom na Obirskem). — SOBOTA, 6. 7.: 9.05 Rubrika za jugoslovanske delavce — Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Avstrija**1. PROGRAM**

NEDELJA, 30. junija: 9.30 Admontske impresije — 10.00 do 11.00 Svečana božja služba ob priliki 900-letnice admontskega samostana — 15.50 do 17.45 Svetovno nogometno prvenstvo 1974 v Nemčiji: 2. finalni krog — 17.45 Jazz — 18.00 Mesto se predstavi: Radkersburg — 19.00 Čas v sliki — 19.20 — 21.15 Svetovno nogometno prvenstvo 1974 v Nemčiji: 2. finalni krog — 21.15 Spomin na poletje v Berlinu — 22.40 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.45 Izvleček svetovnega nogometnega prvenstva 1974 v Nemčiji.

PONEDELJEK, 1. julija: 14.00 do 15.30 Izvleček svetovnega nogometnega prvenstva — 18.00 Hans Moser — pogled nazaj: Aplavz za Smetano — 18.25 Suzi in Toni, lahko noč za najmlajše — 18.30 Raji živali — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Boney (1): Boney in dediči — 21.05 Šport — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja.

TOREK, 2. julija: 18.00 Najboljše iz serije: Stan Laurel in Oliver Hardy — 18.25 Suzi in Toni, lahko noč za najmlajše — 18.30 Rožnordeči panter — 19.00 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — aktualno — 19.20 ORF-danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.00 Kaznjene in vdova; film po romanu Georga Simenona — 22.25 Čas v sliki — nočna izdaja.

SREDA, 3. julija: 10.00 Televizija v šoli: Kibernatika: Učni stroji, od 8. šolske stopnje — 10.30 Zemljevid, od 6. šolske stopnje — 11.00 Program za delavce: Junak dneva — 12.45 Šport — 15.50 — 17.45 Svetovno nogometno prvenstvo 1974 v Nemčiji — 18.00 Najboljše iz serije: Stan Laurel in Oliver Hardy — 18.25 Suzi in Toni, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kulinja v televiziji — 18.55 Oddaja SPÖ — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 do 21.15 Svetovno nogometno prvenstvo 1974 v Nemčiji — 21.20 Čas v sliki in kultura — 21.55 Samo to... k vprašanju ljubezni — 22.30 Izvleček svetovnega nogometnega prvenstva 1974.

CETRTEK, 4. julija: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? Organizacija in prodaja v tujem prometu, od 7. šolske stopnje — 10.30 Obiščemo razstavo: Gustav Klimt, od 10. šolske stopnje — 11.00 Vizija ZDA, od 10. šolske stopnje — 11.30 ... kot se sliši, od 8. šolske stopnje — 12.00 Schwantaler v samostanu Reichersbergu, od 8. šolske stopnje — 14.00 do 15.30 Izvleček svetovnega nogometnega prvenstva 1974 v Nemčiji — 18.00 Najboljše iz serije: Stan Laurel in Oliver Hardy — 18.25 Suzi in Toni, lahko noč za najmlajše — 18.30 Šport — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF — danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Marija Skłodowska — Curie, dokumentarna igra Franca Geigerja — 21.35 Iz medicinske šole (26): Struma — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja.

PETEK, 5. julija: 10.00 Televizija v šoli: Zvok po človeški roki: Instrumenti s prosto nihajočimi jeziki, od 6. šolske stopnje — 10.30 Človek na

cesti, od 6. šolske stopnje — 11.00 Program za delavce: Kaznjene in vdova — 18.00 Ostani zdrav — 18.25 Suzi in Toni, lahko noč za najmlajše — 18.30 Zaljubljen v čarovnico — 18.55 Oddaja Zvezne gospodarske zbornice — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Onednovo linija (14. nadaljevanje): „Oblast v nežnih rokah“ — 21.10 Odkrito povedano — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.15 Družabna groza; burna filmska komedija o indijskem igralcu v Hollywoodu.

SOBOTA, 6. julija: 15.50 do 17.50 Svetovno nogometno prvenstvo 1974 v Nemčiji: Tekma za tretje in četrto mesto — 18.25 Gospodarstvo videno od blizu — 18.30 Kultura — posebno — 18.55 Dober večer reče v soboto zvečer Heinz Conrads — 19.20 ORF — danes — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Ljubezen na planinskem jezeru, šaloigra Thomasa Bernega — 21.55 Šport in izvleček svetovnega nogometnega prvenstva — 22.40 Sobotna kriminalka: Štiri ključi; zgodba bančnega ropca.

2. PROGRAM

NEDELJA, 30. junija: 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Ris in plavi maček — 17.10 Peter, risarski film — 17.10 Za otroke od 7. leta dalje: Pustolovščina v Mavrični deželi — 17.40 Za družino: Jadrati bi moral znati — 17.55 Suzi in Toni, lahko noč za najmlajše — 18.00 Pionirji modernega slikarstva: Edvard Munch — 18.40 Odkrivajoče oči — 19.00 Čas v sliki — 19.20 Na svidenje: Pridni grešnik — 20.50 Mir na vasi, film — 21.20 Poznate melodijo? — 22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 1. julija: 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Govor in odgovor — problemi iz vzgoje, šole in izobrazbe — 21.15 Impulzi — 21.40 Avstrija v sliki — 22.00 Čas v sliki in kultura.

TOREK, 2. julija: 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Za nami vesoljni potop — 21.40 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — aktualno — 22.00 Čas v sliki in kultura.

SREDA, 3. julija: 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Levček, predstava lutkovnega gledališča Elly Kneitschel — 17.10 Za otroke od 7. leta naprej: Lassie: „Domači kunec na begu“ — 17.35 Za družino: Pisma z otoka — 18.00 Hans Moser — pogled nazaj: Počitniški otrok — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Prezezi — 21.15 Nedelja v New Yorku, filmska komedija Normana Krasne — 22.55 Avstrija v sliki — 23.15 Čas v sliki in kultura.

CETRTEK, 4. julija: 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF-danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Sergej Rahmaninov: Koncert za klavir in orkester, št. 3 v d-molu — 21.00 Vesoljska ladja Enterprise — 21.40 Avstrija v sliki — 22.00 Čas v sliki in kultura — 22.30 Športni mozaik.

PETEK, 5. julija: 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 Spotoma ob konec tedna — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Filmska dežela Poljska: Zgodba emigranta, ki se je 20 let po vojni vrnil na Poljsko, da bi si bil na jasnem o usodi njegovega pogrešanega sina — 21.40 Avstrija v sliki — 22.00 Čas v sliki in kultura.

SOBOTA, 6. julija: 16.55 Za otroke od 5. leta dalje: Pošiljka z mišjo — 17.20 Za mladino od 14. leta dalje: Posnemanja — 18.00 Za družino: Družina Patridge — 18.25 Suzi in Toni, lahko noč za najmlajše — 18.30 Mini-Max — 18.55 Glasbena poročila, nato „glasbeni klub“ — 19.30 Čas v sliki — 20.00 ORF danes — 20.06 Znanstvena poročila — 20.09 Okolica — 20.15 Kralj šalivcev: Danny Kaye: „Dvojno življenje gospoda Mittyja“ — 22.00 Čas v sliki.

Oglašujte
v našem listu!

RUTAR CENTER, A-9141 Dobrla vas — Eberndorf, telefon 0 42 36 - 381

Ljubljana

NEDELJA, 30. 6.: 9.20 W. S. Reymont: Kmetje — 10.15 Ljudje in zemlja — 11.15 Mozaik — 11.20 Otroška matineja — 12.15 Poročila — Nedeljsko popoldne — 18.05 Propagandna oddaja — 18.10 Poročila — 18.15 Toto v norišnici — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.25 Tedenski zunanjepolitični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.40 V gosteh pri Nušiču — 21.30 Steze v temi — 21.58 Propagandna oddaja — 22.00 Sportni pregled — 22.35 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 1. 7.: 15.20 Madžarski TVD — 16.50 Filmski pregled s svetovnega nogometnega prvenstva — 18.10 Obzornik — 18.25 V deželi lotosov — 18.50 Pet minut za boljši jezik — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.30 Kaj hočemo — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.30 Sodobna oprema — 20.40 I. Tavčar — I. Torkar: Ravbarski cesar — 21.50 Kulturne diagonale — 22.20 TV dnevnik.

TOREK, 2. 7.: 16.45 Madžarski TVD — 18.10 Obzornik — 18.25 Veseli tobogan — 18.55 Mozaik — 19.00 Cesta in mi — 19.20 Naši zbori — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00

Dom v Tinjah prireja**potovanje na Poljsko**

od nedelje, 22. septembra, do sobote, 28. septembra 1974

Pot bo vodila preko Prage v Krakov, Čenstohovo in Auschwitz.

Cena: približno 1800.— šil.

Točno ceno bomo mogli sporočiti šele, ko bomo dobili vse potrebne informacije s Poljske.

Prijave sprejema: Dom v Tinjah, 9121, Tel. 0 42 32 - 43 6 06, do 30. julija 1974.

Točnejši razpis bo prijavljenim doposlan.

Romanje na Sv. Višarje

v soboto, 20. julija 1974

Vodja: g. Anton Cvetko in g. rektor Jože Kopečnik

Vozi: avtopodjetje Sienčnik

Romanje je za:

■ velikovško okolico

■ pliberško okolico

Prijave sprejema: Dušnopastirski urad do 10. julija 1974.

Število je omejeno, zato se čimprej prijavite! Prijavljeni dobijo po pošti nadaljne informacije in položnico za vplačilo celotne cene: šil. 140.— (za vožnjo, vzpenjačo na Višarje in skupinsko sliko).

Romanje v Rim v svetem letu

od ponedeljka, 30. septembra, do nedelje, 6. oktobra 1974

Cilji med potjo: Benetke — Ravenna — Assisi — Rim — Orvieto — Firenze — Padova.

Cena: šil. 1800.—

Vozi: avtopodjetje Sienčnik

Prijave sprejema Dušnopastirski urad do 30. avgusta 1974. Prijava je šele veljavna s predplačilom šil. 800.—

Število je omejeno — zato se čimprej prijavite! Prijavljeni dobijo točnejši opis proge in natančni svetoletni program v Rimu!

TV dnevnik — 20.25 Kam in kako na oddih — 20.40 Pogovor o stanovanjih — 22.10 W. S. Reymont: Kmetje — 22.05 TV dnevnik.

SREDA, 3. 7.: 15.45 Propagandna oddaja — 15.50 Frankfurt: Svetovno prvenstvo v nogometu — prenos polfinalne tekme — 17.50 Propagandna oddaja — 18.00 Obzornik — 18.15 Beli kamen — 18.45 Atletika — 19.10 Mozaik — 19.15 Od zore do mraka — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Propagandna reportaža — 20.30 3-2-1 — 20.40 Krvava pot — ... TV dnevnik — ... Svetovno prvenstvo v nogometu — druga polfinalna tekma.

CETRTEK, 4. 7.: 9.55 Poštarski pevski zbor iz Maribora — ... Poročila — 16.45 Filmski pregled s svetovnega prvenstva v nogometu — 18.05 Poročila — 18.10 Zdravo na gori jurišev — 19.10 Mozaik — 19.15 To je bila pesem svetlega in vročega jedra — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.35 J. Mach: Mavrica — 21.25 Cetrtkovi razgledi — 22.10 Likovni nočurno — 22.25 TV dnevnik.

PETEK, 5. 7.: 16.45 Madžarski TVD — 18.10 Obzornik — 18.25 Revija mladinskih pevskih zborov v Zagorju — 18.55 Mozaik — 19.00 Etnomuzikologija — 19.25 TV kašipot — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.30 3-2-1 — 20.40 Sneg na Kilimandžaru — 22.30 TV dnevnik.

SOBOTA, 6. 7.: 15.45 Propagandna oddaja — 15.50 Frankfurt: Svetovno nogometno prvenstvo — prenos tekme za 3. in 4. mesto — 17.50 Propagandna oddaja — 17.55 Narodna glasba — 18.25 Obzornik — 18.40 Mozaik — 18.45 Legenda o divjem lovcu — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.20 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.25 3-2-1 — 20.30 Melodije Jadrana Split 74 — 22.00 TV dnevnik — 22.15 Barvna propagandna oddaja — 22.20 Colombo.

Klančce**Ganljiv pogreb cerkvenega pevca**

Rebrška župnija je izgubila zvestega cerkvenega pevca, Lojza Lušina, ki se je blizal svojim 70 letom, v cervki pa je prepeval nad 50 let. Še na praznik Rešnjega Telesa se je udeležil procesije in sodeloval pri petju. Po sv. maši pa se je odpravil v Drabunaže k Pevcarjevim, kjer se je usedel za mizo in nenadoma omahnil v smrt. Tudi njegov oče je pred 60 leti umrl v isti hiši.

Pokojni Lojz Lušin je bil vzoren krščanski mož, ki je zvesto izpolnjeval svoje krščanske dolžnosti. Nad 20 let je delal v rebrški tovarni in sedaj bil že upokojenec. Zaradi svojega mirnega značaja je bil povsod priljubljen. To se je pokazalo tudi ob njegovem pogrebu dne 15. junija, ko ga je od Pevcarjevih na pokopališče v Klančah spremila velika množica ljudi. Zapeli so mu na domu pri Pevcarjevih in na pokopališču kar trije zbori (dva slovenska in nemški): rebrški cerkveni pevski zbor, moški zbor prosvetnega društva „Trta“ v Žitari vasi in tovarniški delavski pevski zbor. Pri pogrebnih maši sta mu spregovorila g. župnik Nagele iz Žitare vasi ter rebrški komendant dr. Turnšek. Oba sta naglasila pokojnikovo zvestobo Bogu in lastnemu narodu, domači slovenski besedi. Pokojnik je bil priden, reden naročnik Mohorskih knjig in sploh dobrega slovenskega tiska. Njegov dober zgled krščanskega in zavednega slovenskega človeka naj bi svetil sodobnemu in bodočemu rodu.

LAKOTA

Organizacija OZN za kmetijstvo in prehrano (FAO) opozarja, da se utegne 700 milijonov ljudi v 34 državah soočiti z nevarnostjo, da ne bodo imeli dovolj hrane. Če se bo nadaljeval zdrajšnji tempo povpraševanja iz kmetijske proizvodnje, bo državam v razvoju leta 1985 primanjkovalo blizu 85 milijonov ton žitaric.

Novembra letos bo svetovna konferenca o prehrani. FAO opozarja, da bi slaba letina, kakršna je bila leta 1972, utegnila poslabšati položaj držav v razvoju in povečati njihov primanjkljaj pri žitaricah na 100 milijonov ton. V takšnem položaju kaže zato izrabi vse možnosti — in te sploh niso majhne — za ekspanzijo kmetijstva.

V Afriki je v minulih devetih mesecih umrlo zaradi lakote 200.000 ljudi.

Naš tednik izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglašnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 100.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.